A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2024. október 4.*

„Előzetes döntéshozatal – Belső piac – Verseny – Nemzetközi sportszövetség által elfogadott és e szövetség tagjainak közreműködésével alkalmazott szabályzat – Hivatásos labdarúgás – Szabályozási, ellenőrzési és szankcionálási jogkörrel felruházott magánjogi jogalanyok – A játékosok jogállására és átigazolására vonatkozó szabályzat – A klubok és a játékosok közötti munkaszerződésekre vonatkozó szabályok – Munkaszerződés játékos részéről történő idő előtti megszüntetése – A játékostól követelt kártérítés – Az új klub egyetemleges felelőssége – Szankciók – A játékos átigazolásáról szóló nemzetközi tanúsítvány kiállításának és e játékos szerződtetésének a mindaddig fennálló tilalma, amíg a munkaszerződés idő előtti megszüntetéséhez kapcsolódóan jogvita van folyamatban – További játékosok leigazolására vonatkozó tilalom – EUMSZ 45. cikk – A munkavállalók szabad mozgásának akadályozása – Igazolás – EUMSZ 101. cikk – Vállalkozások társulása által a verseny megakadályozása vagy korlátozása céljából hozott döntés – Munkaerőpiac – Játékosok klubok általi leigazolása – A klubok közötti labdarúgóversenyek piaca – A klubok és a játékosok sportversenyeken való részvétele – Cél általi versenykorlátozás – Mentesség”

A C-650/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a cour d’appel de Mons (mons-i fellebbviteli bíróság, Belgium) a Bírósághoz 2022. október 17-én érkezett, 2022. szeptember 19-i határozatával terjesztett elő

a **Fédération internationale de football association (FIFA)**

és

BZ

között,

az **Union royale belge des sociétés de football Association ASBL (URBSFA)**,

a **Sporting du Pays de Charleroi SA**,

a **Fédération internationale des footballeurs professionnels**,

a **Fédération internationale des footballeurs professionnels – Division Europe**,

az **Union nationale des footballeurs professionnels (UNFP)**

* Az eljárás nyelve: francia.

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök, F. Biltgen, N. Wahl, J. Passer (előadó) és M. L. Arastey Sahún bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: C. Di Bella tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2024. január 18-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következő által előterjesztett észrevételeket:

– a Fédération internationale de football association (FIFA) képviseletében A. Laes avocat és D. Van Liedekerke advocaat,

– BZ képviseletében J-E. Barthélemy, J.-L. Dupont, P. Henry, M. Hissel és F. Stockart avocats,

– az Union royale belge des sociétés de football association ASBL (URBSFA) képviseletében N. Cariat, E. Matthys és A. Stévenart avocats,

– a Fédération internationale des footballeurs professionnels képviseletében C. De Preter és P. Paepe avocats,

– a Fédération internationale des footballeurs professionnels – Division Europe képviseletében J-E. Barthélemy, C. De Preter és P. Paepe avocats,

– az Union nationale des footballeurs professionnels (UNFP) képviseletében C. De Preter, P. Paepe és R. Palao avocats,

– a görög kormány képviseletében K. Boskovits és C. Kokkosi, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében R. Bénard és V. Depenne, meghatalmazotti minőségben,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítői: D. Del Gaizo és S. L. Vitale avvocati dello Stato,

– a magyar kormány képviseletében Fehér M. Z., Gyarmati E. és Szíjjártó K., meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében S. Baches Opi, T. Baumé, B.-R. Killmann és G. Meessen, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2024. április 30-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 45. és EUMSZ 101. cikk értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Fédération internationale de football association (Nemzetközi Labdarúgó-szövetség) (FIFA) és BZ között az utóbbi által a FIFA és az Union royale belge des sociétés de football ASBL (URBSFA) vétkes magatartása miatt őt állítólagosan ért kár megtérítése iránt benyújtott kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

I. A jogi háttér

A. A FIFA alapszabálya

3 A FIFA svájci székhelyű magánjogi társadalmi szervezet. Az alapszabályának a 2020. szeptemberi változata szerinti 2. cikke értelmében a FIFA céljai többek között „a labdarúgásra és az azzal kapcsolatos kérdésekre vonatkozó szabályok és rendelkezések megállapítása, és ezek betartásának biztosítása”, valamint világszinten „a labdarúgás bármely formájának ellenőrzése minden olyan intézkedés meghozatalával, amelyek szükségesek vagy célszerűek az [a]lapszabályok, a szabályzatok, a FIFA határozatai és a [j]átékszabályok megsértésének megakadályozása érdekében”.

4 A FIFA alapszabálya 11. és 14. cikkének megfelelően egy adott ország bármely „labdarúgás szervezéséért és ellenőrzéséért felelős társadalmi szervezete” tagja lehet a FIFA-nak, feltéve, többek között, hogy már tagja a FIFA által elismert és az alapszabály 22. cikkében említett hat kontinentális szövetség valamelyikének, amelyek egyike az Union des associations européennes de football (Európai Labdarúgó-szövetség) (UEFA), és előzetesen vállalnia kell, hogy megfelel, egyebek mellett, a FIFA alapszabályának, szabályzatainak, irányelveinek és határozatainak, valamint azon kontinentális szövetség alapszabályának, szabályzatainak, irányelveinek és határozatainak, amelynek e szervezet már tagja. A gyakorlatban jelenleg több mint 200 nemzeti labdarúgó-szövetség tagja a FIFA-nak. E minőségükben a FIFA alapszabályának 14. és 15. cikke értelmében kötelesek különösen biztosítani, hogy saját tagjaik vagy a hozzájuk tartozó szervezetek betartsák a FIFA alapszabályát, szabályzatait, irányelveit és határozatait, valamint kötelesek gondoskodni arról, hogy ezeket a labdarúgás minden szereplője, különösen a hivatásos ligák, klubok és játékosok betartsák.

5 A FIFA és az UEFA tagjai között szerepel a belgiumi székhelyű URBSFA, amelynek célja többek között a labdarúgás e tagállamban való szervezésének és népszerűsítésének biztosítása. E szövetség a saját alapszabálya értelmében kötelezettséget vállal arra, hogy betartja a FIFA és az UEFA alapszabályát, szabályzatait és határozatait, valamint tagjaival betartatja azokat „az általános jogelvek, a közrendre vonatkozó rendelkezések, valamint az e területre vonatkozó nemzeti, regionális és közösségi jogszabályok tiszteletben tartása mellett”.

B. A FIFA-nak a játékosok jogállására és átigazolására vonatkozó szabályozása

6 2014. március 22-én a FIFA elfogadta „A játékosok jogállásáról és átigazolásáról szóló szabályzatot” (a továbbiakban: RSTJ), amely a következő augusztus 1-jén lépett hatályba, és egy korábbi, azonos tárgyban hozott szabályzat helyébe lépett.

7 Az RSTJ „Fogalommeghatározások” címet viselő bevezető része a következő szövegrészt tartalmazza:

„E szabályzat értelmezésekor a következő fogalommeghatározásokat az alábbiak szerint kell értelmezni:

1. Korábbi szövetség: az a szövetség, amelyhez a korábbi klub tartozik.

2. Korábbi klub: az a klub, amelyet a játékos elhagy.

3. Új szövetség: az a szövetség, amelyhez az új klub tartozik.

4. Új klub: az a klub, amelyhez a játékos csatlakozik.

[…]

6. Szervezett labdarúgás: a FIFA, a szövetségek és egyesületek égisze alatt szervezett vagy általuk engedélyezett labdarúgás.

7. Védett időszak: a szerződés hatálybalépésétől számított három teljes szezon vagy három év – attól függően, hogy melyik következik be előbb –, ha a szóban forgó szerződést azt megelőzően kötötték, hogy a hivatásos játékos betöltötte a 28. életévét, vagy a szerződés hatálybalépésétől számított két teljes szezon vagy két év – attól függően, hogy melyik következik be előbb –, ha a szóban forgó szerződést azt követően kötötték, hogy a hivatásos játékos betöltötte a 28. életévét.

[…]

9. Szezon: a nemzeti bajnokság első hivatalos mérkőzésétől a nemzeti bajnokság utolsó hivatalos mérkőzéséig tartó időszak.

[…]”

8 Az RSTJ „Hatály” címet viselő 1. cikke az (1) bekezdésében a következőket mondja ki:

„A jelen szabályzat általános és kötelező szabályokat állapít meg a játékosok jogállására és a szervezett labdarúgásban való részvételi jogosultságára, valamint a játékosok különböző szövetségek klubjai közötti átigazolására vonatkozóan.”

9 Az RSTJ-nek „A játékos jogállása: amatőr és hivatásos játékosok” címet viselő 2. cikke a következőképpen szól:

„(1) A szervezett labdarúgásban részt vevő játékosok vagy amatőr, vagy hivatásos játékosok.

(2) Hivatásos játékosnak minősül az a játékos, aki valamely klubbal kötött írásbeli szerződéssel rendelkezik, és labdarúgói tevékenységéért a részéről ténylegesen felmerülő költségek összegénél magasabb díjazásban részesül. Minden más játékost amatőr játékosnak kell tekinteni.”

10 Az RSTJ „Nyilvántartásba vétel” címet viselő 5. cikke az (1) bekezdésében előírja:

„A 2. cikk rendelkezéseivel összhangban ahhoz, hogy egy játékos akár hivatásos, akár amatőr játékosként valamely klubnál játékra legyen jogosult, annak valamely szövetségnél való nyilvántartásba vételére van szükség. Csak a nyilvántartásba vett játékosok jogosultak a szervezett labdarúgásban való részvételre. A játékos a nyilvántartásba vétellel magára nézve kötelezőnek ismeri el a FIFA, a szövetségek és az egyesületek alapszabályait és szabályozásait.”

11 Az RSTJ „Nyilvántartásba vételi időszakok” címet viselő 6. cikke az (1) bekezdésének első mondatában úgy rendelkezik, hogy „[a] játékos nyilvántartásba vételére csak az érintett szövetség által e célból meghatározott két, éves nyilvántartásba vételi időszak egyike alatt kerülhet sor”.

12 Az RSTJ ezenkívül többek között a játékos és a klub között létrejött munkaszerződésekre vonatkozó szabályokat, valamint a játékosok átigazolására vonatkozó szabályokat tartalmaz.

1. A munkaszerződésekre vonatkozó szabályok

13 A RSTJ-nek „A szerződések tiszteletben tartása” címet viselő 13. cikke értelmében:

„A hivatásos játékos és a klub közötti szerződés kizárólag a lejártakor vagy közös megegyezéssel szűnhet meg.”

14 Az RSTJ-nek „A szerződés alapos indokkal való megszüntetése” címet viselő 14. cikke értelmében:

„Alapos indok fennállása esetén a szerződést bármelyik fél felmondhatja anélkül, hogy az (kártérítés fizetését vagy sportszankciót maga után vonó) következményekkel járna.”

15 Az RSTJ-nek „A szerződés bajnoki szezon közben történő felmondásának tilalma” címet viselő 16. cikke szerint:

„A szerződés a bajnoki szezon közben nem mondható fel egyoldalúan.”

16 Az RSTJ-nek „A szerződés alapos ok nélkül történő megszüntetésének következményei” címet viselő 17. cikke a következőket írja elő:

„A következő rendelkezéseket kell alkalmazni a szerződés alapos ok nélkül történő felmondása esetén:

(1) A szerződést megszüntető fél minden esetben köteles kártérítést fizetni. A képzési kártérítésre vonatkozó 20. cikkre és a 4. melléklet rendelkezéseire is figyelemmel, a szerződés eltérő rendelkezése hiányában a szerződés megszüntetése miatti kártérítést az érintett országban hatályos jog, a sport sajátosságai és bármely más objektív kritérium figyelembevételével kell kiszámítani. E kritériumok közé tartozik többek között a fennálló szerződés és/vagy az új szerződés alapján a játékosnak járó díjazás és egyéb juttatások, a fennálló szerződés hátralévő időtartama, amely nem haladhatja meg az öt évet, a korábbi klub részéről felmerült vagy kifizetett költségek és kiadások (amelyek a szerződés időtartama alatt amortizálódtak), valamint az, hogy a megszüntetésre védett időszak alatt került-e sor.

(2) Az ilyen kártérítéshez való jog nem ruházható át harmadik személyre. Ha egy hivatásos játékos kártérítést köteles fizetni, a hivatásos játékos és annak új klubja egyetemlegesen felel annak

megfizetéséért. Az összeget a felek kiköthetik a szerződésben, vagy az kölcsönös megállapodásuk tárgya lehet.

[…]

(4) A kártérítés megfizetésének kötelezettségén kívül sportbüntetéseket kell alkalmazni azokkal a klubokkal szemben, amelyekről bebizonyosodik, hogy a védett időszakban meggyőzték a játékost a munkaszerződés megszüntetéséről, vagy annak megszüntetésére ösztönöztek. Az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a korábbi szerződését alapos ok nélkül megszüntető hivatásos játékost a szerződés megszüntetésére ösztönözte az a klub, amely e hivatásos játékossal szerződést köt. A büntetés a klub számára annak tilalmában nyilvánul meg, hogy két teljes és egymást követő átigazolási időszakban nemzeti vagy nemzetközi szinten új játékosokat igazoljon le. A klub csak a szóban forgó sportbüntetés teljes időtartamának leteltét követő legközelebbi átigazolási időszaktól kezdődően igazolhat le nemzeti vagy nemzetközi szinten új játékosokat. Ezen időszak előtt különösen nem élhet a jelen szabályzat[ban] meghatározott kivételekkel, és nem alkalmazhatja az ott meghatározott ideiglenes intézkedéseket a játékosok leigazolása érdekében.”

17 Az RSTJ-nek a „A FIFA hatásköre” címet viselő 22. cikke kimondja:

„Bármely játékos vagy klub azon jogának sérelme nélkül, hogy munkaügyi jogvitában polgári bíróság előtt kártérítést követeljen, a FIFA hatásköre kiterjed:

a) a klubok és a játékosok közötti, a szerződéses stabilitás megőrzésével kapcsolatos jogvitákra (13–18. cikk), amennyiben [nemzetközi átigazolási igazolás (CIT)] iránti kérelmet nyújtottak be, és ha valamelyik fél e CIT iránti kérelemmel összefüggésben, különösen annak kibocsátásával, a sportszankciókkal vagy a szerződésszegés miatti kártérítésekkel kapcsolatban panaszt nyújt be;

[…]”

18 Az RSTJ-nek a „Vitarendezési tanács” címet viselő 24. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A Vitarendezési tanács (CRL) a CIT kibocsátásával kapcsolatos jogviták kivételével a [22. cikk a), b) és e) pontja] szerinti valamennyi jogvita eldöntésére jogosult.”

2. Az átigazolásra vonatkozó szabályok

19 Az RSTJ-nek „Az átigazolásról szóló nemzetközi tanúsítvány” címet viselő 9. cikke az (1) bekezdésében kimondja:

„A valamely szövetségnél nyilvántartásba vett játékos csak akkor vehető nyilvántartásba valamely másik szövetségnél, ha ez utóbbi szövetség megkapta a korábbi szövetség által kiállított [CIT-t]. A CIT-t feltétel nélkül, ingyenesen és időbeli korlátozás nélkül kell kiállítani. Minden ezzel ellentétes rendelkezés semmis. A CIT-t kiállító szövetség köteles e tanúsítványt másolatban megküldeni a FIFA-nak. A CIT kiállítására irányuló adminisztratív eljárást e szabályzat 3. mellékletének […] 8. cikke tartalmazza.”

20 Az RSTJ-nek „Az átigazolásokra vonatkozó szabályozási rendszer” címet viselő 3. melléklete tartalmazza többek között „A hivatásos játékosok szövetségek közötti átigazolására vonatkozó adminisztratív eljárásról” szóló 8. cikket, amely a következőképpen rendelkezik:

„8.1 Elvek

(1) A valamely szövetséghez tartozó klubnál leigazolt hivatásos játékos csak azt követően igazolhat át valamely másik szövetséghez tartozó klubba, hogy a korábbi szövetség CIT-t állított ki, és az új szövetség kézhez vette az említett CIT-t. […]

[…]

8.2 A CIT hivatásos játékosok részére történő kiállításának folyamata

[…]

(3) A CIT iránti kérelem kézhezvételét követően a korábbi szövetségnek a korábbi klubhoz és a hivatásos játékoshoz kell fordulnia annak pontosítása érdekében, hogy lejárt-e a szerződés, hogy azt idő előtt, közös megegyezéssel mondták-e fel, vagy hogy fennáll-e szerződéses jogvita a felek között.

(4) „A CIT iránti kérelem keltétől számított hét napon belül a korábbi szövetség köteles […]:

a) kiállítani a CIT-t az új szövetség részére, és bejegyezni a játékos nyilvántartásból való törlésének időpontját; vagy

b) megtagadni a CIT kiállítását, és megjelölni […] a megtagadás okát, amely lehet az a tény, hogy a régi klub és a hivatásos játékos közötti szerződés nem járt le, vagy hogy nem jött létre kölcsönös megállapodás a szerződés idő előtti megszüntetésére vonatkozóan.

[…]

(7) A korábbi szövetség nem állítja ki a CIT-t, ha a korábbi klub és a hivatásos játékos között a jelen melléklet 8.2 [cikkének] 4b. [pontjában] meghatározott körülmények alapján szerződéses jogvita áll fenn. Ebben az esetben az új szövetség kérelmére a FIFA kivételes körülmények között ideiglenes intézkedéseket fogadhat el. […] Másfelől a hivatásos játékos, a korábbi klub és/vagy az új klub a 22. [cikknek] megfelelően keresetet indíthat a FIFA előtt. Ebben az esetben a FIFA hatvan napon belül döntést hoz a CIT kiállításáról és az esetleges sportszankciókról. A sportszankciókról szóló határozatot minden esetben a CIT kiállítása előtt kell meghozni. A CIT kiállítása nem érinti a szerződés megszüntetése miatti kártérítéshez való jogot.”

II. Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

21 BZ egykori hivatásos labdarúgó, aki Párizsban (Franciaország) lakik.

22 2013. augusztus 20-án négyéves munkaszerződést kötött a Lokomotiv Moscou néven is ismert Futbolny Klub Lokomotivóval, amely egy oroszországi székhelyű hivatásos labdarúgóklub.

23 2014. augusztus 22-én a Lokomotiv Moscou olyan okokra hivatkozva, amelyek álláspontja szerint BZ magatartásával függtek össze, felmondta e szerződést. 2014. szeptember 15-én e klub az RSTJ 22. cikkének a) pontja és 24. cikke alapján arra irányuló kérelemmel fordult a CRL-hez, hogy az kötelezze BZ-t 20 millió euró összegű kártérítés megfizetésére, az RSTJ 17. cikke értelmében

vett” szerződés alapos ok nélküli felmondására” hivatkozva. Ezt követően BZ viszontkeresetet nyújtott be a CRL-hez arra irányulóan, hogy a Lokomotiv Moscou-t kötelezzék a munkabérhátralékai, valamint azon díjazás összegének megfelelő kártérítés megfizetésére, amely az említett szerződés alapján a szerződés lejáratáig megillette volna.

24 BZ előadja, hogy ezt követően egy másik olyan hivatásos labdarúgóklub keresésébe kezdett, amely leigazolhatja őt. Kifejti, hogy e keresés során nehézségekkel szembesült abból fakadóan, hogy valamennyi klub, amely a leigazolása tekintetében szóba kerülhetett, ki volt téve azon kockázatnak, hogy az RSTJ 17. cikke értelmében egyetemlegesen felelnie kell azon kártérítés megfizetéséért, amelyet a Lokomotiv Moscou részére esetlegesen meg kell fizetnie.

25 2015. február 19-i levelében a Sporting du Pays de Charleroi SA, amely egy Belgiumban letelepedett hivatásos labdarúgóklub, ajánlatot tett BZ részére annak leigazolására, ugyanakkor kikötötte, hogy e leigazolásra két kumulatív felfüggesztő feltétellel kerülhet sor, amelyek közül az első arra vonatkozott, hogy BZ-t szabályszerűen nyilvántartásba vegyék és nevezzék a klub első osztályú csapatába annak érdekében, hogy a FIFA, az UEFA és az URBSFA által szervezett bármely olyan hivatalos versenyen részt vehessen, amelyre beválasztották, a második pedig arra vonatkozott, hogy az említett klub írásbeli és feltétel nélküli megerősítést kapjon arról, hogy nem terhelheti egyetemleges felelősség a BZ által a Lokomotiv Moscou felé esetlegesen fizetendő kártérítés megfizetéséért.

26 2015. február 20-i levelében BZ a FIFA-hoz és az URBSFA-hoz fordult annak érdekében, hogy biztosítékot kapjon egyrészt arra vonatkozóan, hogy szabályszerűen nyilvántartásba vehetik és nevezhetik a Sporting du Pays de Charleroi első csapatában történő játékra, másrészt pedig hogy az RSTJ 17. cikkét nem alkalmazzák e klubra. A FIFA azt válaszolta, hogy kizárólag az illetékes döntéshozó szerv jogosult az RSTJ alkalmazására. Az URBSFA a maga részéről azt válaszolta, hogy a FIFA által előírt szabályoknak megfelelően a nyilvántartásba vételére mindaddig nem kerülhet sor, amíg a Lokomotiv Moscou nem bocsátott ki CIT-t.

27 2015. május 18-i határozatával a CRL először is részben helyt adott a Lokomotiv Moscou kérelmének, és arra kötelezte BZ-t, hogy fizessen a Lokomotiv Moscou részére 10,5 millió euró összegű kártérítést. Másodszor, elutasította BZ viszontkeresetét. Harmadszor, kimondta, hogy az RSTJ 17. cikkének (2) bekezdése a jövőre nézve nem alkalmazható BZ-re.

28 A BZ keresete nyomán eljáró, lausannei (Svájc) székhelyű Tribunal arbitral du sport (Sport Választottbíróság) (a továbbiakban: TAS) 2016. május 27-én helybenhagyta e határozatot.

29 2015. július 24-én BZ-t egy másik franciaországi székhelyű hivatásos labdarúgóklub szerződtette le.

30 2015. december 9-én BZ keresetet nyújtott be a tribunal de commerce du Hainaut-hoz (division de Charleroi) (hainaut-i kereskedelmi bíróság [charleroi-i kollégium]) (Belgium), amely arra irányult, hogy kötelezzék a FIFA-t és az URBSFA-t arra, hogy kártérítés címén fizessenek meg a részére 6 millió eurót azon kár megtérítése érdekében, amely álláspontja szerint e két szövetség vétkes magatartása miatt érte.

31 2017. január 19-i ítéletével e bíróság megállapította illetékességét BZ kérelmének elbírálására, és azt elviekben megalapozottnak nyilvánította. E bíróság egyetemlegesen egy ideiglenes összeg megfizetésére kötelezte a FIFA-t és az URBSFA-t, az ezt meghaladó részében pedig

felfüggesztette az eljárást, hogy lehetővé tegye a felek számára, hogy rendezzék a BZ által Belgiumban e két szövetség vétkes magatartása miatt elszenvedett kár összege meghatározásának kérdését.

32 A FIFA fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a cour d'appel de Mons-hoz (mons-i fellebbviteli bíróság, Belgium), amely a kérdést előterjesztő bíróság. Elsődlegesen lényegében azt kéri e bíróságtól, hogy BZ keresetének elbírálása tekintetében állapítsa meg illetékességének hiányát, arra tekintettel, hogy az a TAS kizárólagos illetékessége alá tartozik, vagy hogy legalábbis e kérelem nem tartozik a belga bíróságok joghatósága alá. Másodlagosan a FIFA azt kéri a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy az említett kérelmet nyilvánítsa elfogadhatatlannak, vagy ennek hiányában megalapozatlannak.

33 A perbe hívott URBSFA azonos tartalmú kérelmeket terjeszt elő.

34 A Sporting du Pays de Charleroi, amely önkéntes beavatkozás iránti kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, a FIFA és az URBSFA kérelmeit támogatja.

35 A csatlakozó fellebbezést benyújtó BZ lényegében azt kéri, hogy a kérdést előterjesztő bíróság egyrészt állapítsa meg, hogy az RSTJ 17. cikke, e szabályzat 9. cikkének (1) bekezdése és az említett szabályzat 3. mellékletének 8.2.7. cikke sérti az EUMSZ 45. és az EUMSZ 101. cikket, másrészt pedig hogy egyetemlegesen kötelezze a FIFA-t és az URBSFA-t az e szabályok fennállása és végrehajtása miatt általa elszenvedett kár megtérítésére.

36 Előzetes döntéshozatalra utaló határozatában a cour d'appel de Mons (mons-i fellebbviteli bíróság) – miután mind a FIFA fellebbezését, mind pedig a Sporting du Pays de Charleroi önkéntes beavatkozási kérelmét elfogadhatónak ítélte – elsősorban úgy ítéli meg, hogy a tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi) (hainaut-i kereskedelmi bíróság [charleroi-i kollégium]) helyesen állapította meg, hogy illetékességgel rendelkezik BZ kérelmének elbírálására, amennyiben az az utóbbi által Belgiumban elszenvedett kár megtérítésére vonatkozik.

37 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság először is úgy véli, hogy e kérelem nem tekinthető úgy, mint amely a belga jog által megkövetelt érvényességi feltételeknek megfelelő választottbírósági megállapodás alapján fennálló kizárólagos illetékességi körbe tartozik, tekintettel a FIFA alapszabálya azon rendelkezéseinek általános, különbségtétel nélküli és pontatlan jellegére, amelyekre e szervezet a jelen ügyben ilyen megállapodás fennállásának bizonyítása érdekében hivatkozik.

38 A kérdést előterjesztő bíróság továbbá úgy véli, hogy az említett kérelem ténylegesen az elsőfokú bíróság joghatósága alá tartozik, amennyiben az mind az URBSFA-t, mind a FIFA-t érinti. Ami ugyanis az URBSFA-t illeti, e joghatóság megállapítható, mivel ezen egyesület székhelye Belgiumban található, és BZ a Charleroi-ban bekövetkezett kár fennállására hivatkozik, ahol annak ellenére, hogy a Sporting du Pays de Charleroi ajánlatot tett neki a szerződtetésére, nem tudta gyakorolni hivatásos labdarúgó-játékosi tevékenységét. Hasonlóképpen, ami a FIFA-t illeti, e joghatóság annak ellenére megállapítható, hogy e szövetség székhelye Svájcban található, mivel BZ vitatja annak jogellenes károkozásért vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekményért való felelősségét, hogy az általa hivatkozott káresemény Charleroi-ban (Belgium) valósult meg, és hogy különösen szoros kapcsolat áll fenn a felek között e tárgyban folyamatban lévő jogvita és az említett bíróság között. Mindemellett BZ azon döntése, hogy a keresetet a

tribunal de commerce du Hainaut (division de Charleroi) (hainaut-i kereskedelmi bíróság [charleroi-i kollégium]) előtt terjesztette elő, azzal a következménnyel jár, hogy e bíróság joghatósága arra a kárra korlátozódik, amely az érintett felet Belgiumban érhette.

39 Végül a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy a FIFA és az URBSFA megalapozatlanul állítja az „illetékességgel összefüggő csalás” fennállását, amely azon alapul, hogy BZ mesterségesen teremtett jogvitát Belgiumban azáltal, hogy csalárd műveletek útján fiktív ajánlatot kapott a szerződtetésére a Sporting du Pays de Charleroi-tól. E tekintetben úgy véli, hogy először is bizonyított, hogy BZ több, az Unió különböző tagállamában székhellyel rendelkező és a sajtó szerint vele kapcsolatban érdeklődést mutató klubnál tett lépéseket annak érdekében, hogy leszerződtessék, másodszor, hogy a Sporting du Pays de Charleroi a saját egyoldalú kezdeményezésére ajánlotta fel neki a leszerződtetését, harmadszor, hogy BZ az első pillanattól kezdve kellő gondossággal járt el annak érdekében, hogy biztosítsa az e javaslatban előírt felfüggesztő feltételek teljesülését, és negyedszer, hogy nem volt észszerűtlen számára e javaslat elfogadása, amely akkoriban egyedüli lehetőségként állt a rendelkezésére ahhoz, hogy a Lokomotiv Moscou-val szemben fennálló jogvita ellenére folytathassa szakmai pályafutását, valamint hogy csökkentse a gazdasági tevékenységének több hónapos megszakításából eredő károkat.

40 Másodsorban a cour d’appel de Mons (mons-i fellebbviteli bíróság) úgy véli, hogy BZ kérelme elfogadható, mivel BZ olyan alanyi jog jogosultjaként, aki úgy vélte, hogy kárt szenvedett el a FIFA és az URBSFA vétkes magatartása miatt, a jogilag megkövetelt módon igazolja az eljáráshoz fűződő érdekét.

41 Harmadszor és utolsósorban, a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az alapjogvita szükségessé teszi azon kérdés vizsgálatát, hogy azt a kárt, amelyet BZ állítása szerint azáltal szenvedett el, hogy a 2014/2015-ös idényben akadályoztatva volt hivatásos labdarúgó-játékosi tevékenységének gyakorlásában, a FIFA és az URBSFA azon vétkes magatartása okozta-e, amely az EUMSZ 45. és az EUMSZ 101. cikket sértő szabályok, nevezetesen az RSTJ 17. cikkének, e szabályzat 9. cikke (1) bekezdésének és az említett szabályzat 3. melléklete 8.2.7. cikkének a vele szemben való alkalmazásában nyilvánult meg.

42 Ezen bíróság e tekintetben rámutat egyrészt arra, hogy BZ szerint az említett szabályokat az 1995. december 15-i Bosman ítélet (C-415/93, EU:C:1995:463) alapján úgy kell tekinteni, mint amelyek egyszerre korlátozzák a munkavállalók szabad mozgását és a versenyt. Ugyanis az RSTJ 17. cikkének 2. pontjában szereplő szabály, amelynek értelmében bármely új hivatásos labdarúgóklub, amely azt követően szerződtet le valamely játékost, hogy utóbbi alapos ok nélkül felmondta a munkaszerződését, egyetemlegesen felel azon kártérítés megfizetéséért, amelyet e játékosnak a korábbi klubjával szemben esetlegesen meg kell fizetnie, a játékosok szerződtetésének akadályát képezi, ami mind a játékosokat, mind pedig az őket szerződtetni kívánó klubokat hátrányosan érinti, annál is inkább, mivel e kártérítés összege, amely az RSTJ 17. cikkének 1. pontjában felsorolt kritériumok alapján később kerül meghatározásra, általában nem ismert akkor, amikor az érdekelteknek munkaszerződést kívánnak kötni. Ezenkívül ezt az akadályt az e szabályzatban szereplő szabályok is alátámasztják, így a 17. cikk 4. pontjában szereplő szabály előírja, hogy az új klub tekintetében vélelmezni kell, hogy a korábbi klubjával kötött munkaszerződés megszüntetésére ösztönözte a játékost, és ezen új klubbal szemben bizonyos esetekben sportbüntetést helyez kilátásba. Ehhez hasonlóan, az RSTJ 9. cikkének (1) bekezdésében és e szabályzat 3. mellékletének 8.2.7. cikkében foglalt szabályok megerősítik az

említett akadályt azáltal, hogy megtiltják, hogy az a nemzeti labdarúgó-szövetség, amelyhez a korábbi klub tartozik, a játékos számára CIT-t állítson ki, ha e korábbi klub és e játékos között a munkaszerződés közös megegyezés nélküli, idő előtti megszüntetéséből eredő jogvita áll fenn.

43 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a FIFA és az URBSFA szerint az alapügyben szóban forgó különböző szabályokat általánosságban a sport EUM-Szerződésben elismert sajátosságainak figyelembevételével kell értelmezni. Közelebbről, ezen szövetségek véleménye szerint, még ha feltételezzük is, hogy e szabályok akadályozzák a munkavállalók szabad mozgását vagy a versenyt, azok igazolhatók olyan jogszerű célokra tekintettel, mint elsősorban a szerződéses stabilitás és a labdarúgócsapatok stabilitásának fenntartása, tágabb értelemben pedig a sportversenyek integritásának, szabályosságának és megfelelő lebonyolításának megőrzése.

44 A kérdést előterjesztő bíróság a maga részéről lényegében úgy véli, hogy nem kizárt, hogy az alapügyben szóban forgó különböző szabályok, különösen együttesen vizsgálva, akadályozzák a munkavállalók szabad mozgását és a versenyt. A kérdést előterjesztő bíróság arra is rámutat, hogy a jelen ügyben komoly, pontos és egybehangzó vélelmek állnak fenn arra vonatkozóan, hogy e szabályok fennállása és alkalmazása akadályát képezhette annak, hogy BZ-t a Lokomotiv Moscou-val kötött munkaszerződésének megszűntetését követően valamely új hivatásos labdarúgóklub leigazolja. Az említett szabályok ugyanis nehezebbé tették az ilyen leigazolást, amit többek között a Sporting du Pays de Charleroi által a BZ szerződtetésére tett ajánlatban rögzített felfüggesztő feltételek is alátámasztanak.

45 E körülmények között a cour d'appel de Mons (mons-i fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. és az EUMSZ 101. cikket, hogy azokkal ellentétes:

– a[z RSTJ] 17.2. cikkében foglalt, az [e] szabályzat 17.4. cikkében előírt sportbüntetésekkel és a[z említett szabályzat] 17.1. cikkben előírt pénzügyi szankciókkal összefüggésben értelmezett, a játékos és az őt alkalmazni tervező klub egyetemleges felelősségének elve, amely az azon klubnak járó kártérítés megfizetése vonatkozásában áll fenn, amellyel a szerződést alapos ok nélkül megszüntették;

– annak lehetősége, hogy a szövetség, amelyhez a korábbi klub tartozik, megtagadja a játékos új klub általi alkalmazásához szükséges [CIT] kiállítását, amennyiben jogvita van e korábbi klub és a játékos között (az [ugyanezen] szabályzat 9[. cikkének (1) bekezdése] és 3. mellékletének 8.2.7. cikke)?"

III. A Bíróság előtti eljárás

46 2022. december 15-én, vagyis az előzetes döntéshozatalra utaló határozat elfogadását követően három, hivatásos labdarúgó-játékosokat képviselő szervezet – az első nemzetközi szinten (a Fédération internationale des joueurs professionnels [a hivatásos labdarúgók nemzetközi szövetsége], a továbbiakban: FIFPro), a második európai szinten (Fédération internationale des joueurs professionnels – Division Europe [a hivatásos labdarúgók nemzetközi szövetsége –

európai részleg], a továbbiakban: FIFPro Europe), a harmadik pedig francia szinten (l'Union nationale des footballeurs professionnels [UNFP]) [a hivatásos labdarúgók nemzeti szervezete]) – együttesen az alapeljárásba való önkéntes beavatkozás iránti kérelmet nyújtott be.

47 2022. december 19-én a kérdést előterjesztő bíróság tájékoztatta a Bíróságot ezen önkéntes beavatkozás iránti kérelem fennállásáról.

48 A kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság Hivatalának azon kérdésére, hogy a szóban forgó szervezeteket pusztán arra való tekintettel, hogy beavatkozási kérelmet nyújtottak be, az alapeljárásban részt vevő új feleknek kell-e tekinteni, vagy e minőség esetleges elismeréséhez szükséges-e ezen bíróság határozata, lényegében azt válaszolta, hogy e szervezeteket a vonatkozó nemzeti eljárási szabályok, nevezetesen a belga perrendtartás 15. és 16. cikke értelmében az alapeljárásban részt vevő feleknek kell tekinteni, még akkor is, ha keresetük elfogadhatósága tárgyában még nem hoztak határozatot.

49 E válaszra tekintettel az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság eljárási szabályzata 97. cikke (2) bekezdésének megfelelően kézbesítették az említett szervezeteknek, és határidőt állapítottak meg számukra az írásbeli észrevételek előterjesztésére.

50 Ezen írásbeli észrevételek benyújtását követően a FIFA 2023. május 30-án, majd 2023. június 12-én ismételten azt kérte a Bíróságtól, hogy utasítsa el ezen észrevételeket, vagy állapítsa meg azok elfogadhatatlanságát arra tekintettel, hogy a szóban forgó három szervezetet nem kell az alapeljárásban részt vevő új félnek tekinteni. A Bíróság Hivatala tájékoztatta a FIFA-t arról a döntéséről, hogy tudomásul veszi a kérelmét, és hogy azt a Bíróság kellő időben el fogja bírálni, továbbá felhívta a figyelmét arra a körülményre, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kifejezetten és egyértelműen jelezte a Bíróságnak, hogy e szervezeteket az alapeljárásban részt vevő új feleknek lehet tekinteni.

51 2023. november 29-én a Bíróság hivatalvezetője többek között az alapeljárásban részt vevő, a kérdést előterjesztő bíróság által meghatározott valamennyi felet megidézte a 2024. január 18-re kitűzött tárgyalásra. Ennek keretében tájékoztatta őket arról, hogy a Bíróság második tanácsa a 2023. november 23-i tanácskozást követően úgy határozott, hogy sem az FIFPro, az FIFPro Europe és au UNFP által benyújtott írásbeli észrevételek elfogadhatatlanná nyilvánításának, sem pedig az eljárás e felei kizárásának nincs helye, pontosítva, hogy e határozat indokai az eljárást befejező ítéletben kerülnek részletesen kifejtésre.

52 E tekintetben az eljárási szabályzat 96. cikke (1) bekezdésének az Európai Unió Bírósága alapokmánya 23. cikkével összefüggésben értelmezett a) pontja előírja, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásban többek között az alapeljárásban részt vevő felek terjeszthetnek észrevételeket a Bíróság elé.

53 Az eljárási szabályzat 97. cikkének (1) bekezdése értelmében az alapeljárásban részt vevő felek azok, akiket a kérdést előterjesztő bíróság a nemzeti eljárási szabályok alapján ekként határoz meg.

54 Nem a Bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a kérdést előterjesztő bíróság e meghatározással összefüggő határozatait az alkalmazandó nemzeti eljárási szabályoknak megfelelően hozta-e meg. Éppen ellenkezőleg, a Bíróságot mindaddig kötik e határozatok, amíg azokat a nemzeti jog által biztosított jogorvoslati lehetőségek keretében vissza nem vonják (lásd ebben az értelemben: 2015. október 6-i Orizzonte Salute ítélet, C-61/14, EU:C:2015:655, 33. pont).

55 Ebből következően a Bíróság főszabály szerint köteles az alapeljárásban részt vevő félnek tekinteni minden olyan személyt, akit a kérdést előterjesztő bíróság ekként határozott meg, akár úgy, hogy már az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtását megelőzően rendelkezett e jogállással, akár úgy, hogy azt követően szerezte azt meg.

56 Ezen elv alóli kivételként megtagadható valamely személytől az eljárási szabályzat 96. cikke (1) bekezdésének az Európai Unió Bírósága alapokmánya 23. cikkével összefüggésben értelmezett a) pontja értelmében vett, alapeljárásban részt vevő féli jogállás abban az esetben, ha a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nyilvánvalóan kitűnik, hogy e személy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet követően csak az előzetes döntéshozatali eljárásban való részvétel céljából nyújtott be beavatkozási kérelmet a kérdést előterjesztő bírósághoz, és nem kíván aktív szerepet játszani a nemzeti eljárásban (lásd ebben az értelemben: 2015. október 6-i Orizzonte Salute ítélet, C-61/14, EU:C:2015:655, 35. és 36. pont).

57 A jelen ügyben, amint az a jelen ítélet 48. pontjában megállapításra került, a kérdést előterjesztő bíróság kifejezetten, egyértelműen és fenntartások nélkül jelezte, hogy az FIFPro-t, az FIFPro Europe-ot és az UNFP-t az alkalmazandó nemzeti eljárási szabályoknak megfelelően az alapeljárásban részt vevő új feleknek kell tekinteni. Ezenkívül az ügy irataink egyetlen eleméből sem tűnik ki, hogy e bíróság erre vonatkozó határozatát a nemzeti jog által biztosított jogorvoslati lehetőségek keretében módosították vagy visszavonták volna.

58 Másfelől az ügy ezen irataiban szereplő egyetlen elemből nem tűnik ki egyértelműen, hogy a szóban forgó három szervezet a kérdést előterjesztő bíróság előtt csak az előzetes döntéshozatali eljárásban való részvétel céljából nyújtotta volna be beavatkozási kérelmét, és hogy nem kívánnak aktív szerepet játszani a nemzeti eljárásban.

59 Ennélfogva el kellett ismerni e szervezeteknek az eljárási szabályzat 96. cikke értelmében vett, alapeljárásban részt vevő féli jogállását, ily módon azok jogosultak voltak arra, hogy észrevételeket terjesszenek a Bíróság elé.

60 Következésképpen nem volt helye annak, hogy írásbeli észrevételeiket elfogadhatatlannak nyilvánítsák.

IV. Az elfogadhatóságról

61 A FIFA, az URBSFA, valamint a görög, a francia és a magyar kormány megkérdőjelezi az előzetes döntéshozatal iránti kérelem vagy legalábbis a Bíróság elé terjesztett kérdés egyes szempontjainak elfogadhatóságát.

62 Az erre vonatkozó érveik lényegében három csoportba sorolhatók. Először is, a görög és a francia kormány, valamint az URBSFA szerint az előzetes döntéshozatalra utaló határozat tartalma nem felel meg az eljárási szabályzat 94. cikkében foglalt követelményeknek, mivel nem mutatja be kellő részletességgel azt a jogi és ténybeli hátteret, amellyel összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság a Bírósághoz fordult, valamint azokat az okokat, amelyek alapján e bíróság szükségesnek tartja előzetes döntéshozatal céljából az EUMSZ 45. vagy az EUMSZ 101. cikk értelmezésére vonatkozó kérdés előterjesztését annak érdekében, hogy el tudja bírálni az alapjogvitát. Másodszor, a FIFA és az URBSFA azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem hipotetikus és absztrakt jellegű, mivel nem áll fenn olyan valós jogvita, amelynek elbírálása a Bíróság részéről szükségessé tehetné bármilyen értelmező határozat meghozatalát. Ez a helyzet

egyrészt abból adódik, hogy az RSTJ munkaszerződésekre és átigazolásokra vonatkozó szabályai végeredményben nem befolyásolták hátrányosan BZ-t, másrészt pedig abból, hogy BZ mesterségesen hozta létre az alapeljárást, ez utóbbinak ugyanis soha nem állt szándékában, hogy a Sporting du Pays de Charleroi-hoz csatlakozzon. Harmadszor, a francia és a magyar kormány, valamint a FIFA és az URBSFA szerint az alapeljárásnak nincs az EUM-Szerződés értelmében vett határokon átnyúló vetülete, sőt a FIFA és az URBSFA szerint az „külső” jellegű, és így nem tartozhat az EUMSZ 45. cikk hatálya alá. A munkavállalók szabad mozgásának megsértését, amelynek BZ saját álláspontja szerint áldozatul esett, ugyanis a Lokomotiv Moscou székhelye szerinti harmadik állam (Oroszország) és a Sporting du Pays de Charleroi székhelyes szerinti tagállam (Belgium) közötti szakmai mobilitás akadályozása képezi.

A. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat tartalmáról

63 Az EUMSZ 267. cikkel bevezetett előzetes döntéshozatali eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek révén a Bíróság megadja számukra az uniós jog értelmezéséhez azokat a támpontokat, amelyek az általuk eldöntendő jogvitában meghozandó ítélethez szükségesek. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amelyet immár az eljárási szabályzat 94. cikkének a) és b) pontja is tükröz, az uniós jognak a nemzeti bíróság számára hasznos értelmezése megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa előterjesztett kérdések ténybeli és jogszabályi hátterét, vagy legalábbis kifejtse azokat a ténybeli körülményeket, amelyeken e kérdések alapulnak. Ezenkívül, amint azt az eljárási szabályzat 94. cikkének c) pontja előírja, nélkülözhetetlen, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmazza azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet az említett bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti szabályozás között felállít. E követelmények különösen érvényesek az olyan összetett ténybeli és jogi helyzetek által jellemzett területeken, mint a versenyjog (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 59. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

64 Másfelől az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szolgáltatott információknak nemcsak azt kell lehetővé tenniük, hogy a Bíróság hasznos választ adhasson, hanem azt is, hogy a tagállamok kormányai, valamint az egyéb érdekelt felek az Európai Unió Bíróság alapokmánya 23. cikkének megfelelően benyújthassák észrevételeiket (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

65 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem megfelel a jelen ítélet előző két pontjában foglalt követelményeknek. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat ugyanis részletesen bemutatja azt a ténybeli és jogi hátteret, amelybe a Bíróság elé terjesztett kérdés illeszkedik. Ezenkívül e határozat röviden, de világosan kifejti azokat a ténybeli és jogi indokokat, amelyek alapján a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélte meg, hogy e kérdést elő kell terjeszteni, valamint azt a kapcsolatot, amely álláspontja szerint az EUMSZ 45., illetve EUMSZ 101. cikk és az alapeljárás között áll fenn.

66 Végezetül a Bíróság elé terjesztett írásbeli észrevételek tartalma rávilágít arra, hogy ezen észrevételek megfogalmazóinak egyáltalán nem okozott nehézséget a kérdést előterjesztő bíróság által benyújtott kérdés ténybeli és jogi hátterének, az annak alapjául szolgáló ténybeli kijelentések

jelentésének és terjedelmének, továbbá azon indokoknak a megértése, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróság szükségesnek ítélte annak előterjesztését, valamint végső soron az, hogy e kérdéssel kapcsolatban teljeskörűen és érdemben állást foglaljanak.

B. A jogvita tényállásáról és a Bíróság elé terjesztett kérdés relevanciájáról

67 Kizárólag az ügyben eljáró és az alapügyben meghozandó döntésért felelős nemzeti bíróság feladata annak eldöntése, hogy az ügy sajátos jellemzőit tekintve az ítélet meghozatalához szükség van-e az előzetes döntéshozatalra, és hogy a Bíróságnak feltett kérdések valóban relevánsak-e. Ennélfogva a nemzeti bíróságok által előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell, és a Bíróság csak akkor tagadhatja meg az e kérdésekről való határozathozatalt, ha a kért értelmezés nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli és jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

68 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak a jelen ítélet 22–35., 39. és 41–44. pontjában összefoglalt megállapításai tanúsítják az alapeljárás valós jellegét. Ezenkívül e megállapításokból kitűnik, hogy az a körülmény, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az EUMSZ 45. és EUMSZ 101. cikk értelmezését kéri a Bíróságtól, nem nélkülözi nyilvánvalóan az e jogvita tényállásával és tárgyával való kapcsolatot.

69 Az említett megállapításokból ugyanis először is az következik, hogy e bíróság előtt mind fellebbezés, mind csatlakozó fellebbezés útján olyan jogvitával fordultak, amelynek tárgya az a valós és konkrét kérdés volt, hogy BZ megalapozottan kérheti-e – amint az első fokon megállapításra került – azon kár megtérítését, amelyet állítása szerint azáltal szenvedett el, hogy a 2014/2015-ös idényben a FIFA és az URBSFA vétkes magatartása miatt, amely az RSTJ 17. cikkének, e szabályzat 9. cikke (1) bekezdésének és az említett szabályzat 3. melléklete 8.2.7. cikkének a vele szemben való alkalmazásában nyilvánult meg, akadályoztatva volt hivatásos labdarúgó-játékosi tevékenységének gyakorlásában. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben megjegyzi, hogy álláspontja szerint komoly, pontos és egybehangzó vélelmek állnak fenn arra vonatkozóan, hogy e szabályok fennállása és alkalmazása akadályát képezhette annak, hogy BZ-t a Lokomotiv Moscou-val kötött munkaszerződésének megszűntetését követően valamely új hivatásos labdarúgóklub leigazolja. Másodszor, BZ kérelme és az azt elviekben megalapozottnak nyilvánító elsőfokú ítélet egyaránt az EUMSZ 45. és az EUMSZ 101. cikk értelmezésén, valamint alkalmazásán alapul. Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita tárgyára tekintettel határozatának meghozatala érdekében köteles többek között azon kérdés eldöntésére, hogy a FIFA és az URBSFA magatartása vétkesnek minősül-e amiatt, hogy sérti az EUMSZ 45. és az EUMSZ 101. cikket. Negyedszer, ugyanezen bíróság az elé terjesztett tényállásra tekintettel megállapította, hogy a FIFA és az URBSFA állításával ellentétben az alapeljárás nem tekinthető mesterségesnek.

C. Az alapjogvita határokon átnyúló vetületéről

70 Az EUM-Szerződésnek a munkavállalók szabad mozgására, a letelepedés szabadságára, a szolgáltatásnyújtás szabadságára és a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók az olyan helyzetekre, amelyeknek minden eleme egyetlen tagállamra korlátozódik, kivéve egyes olyan sajátos eseteket, amelyekben az előzetes döntéshozatalra utaló

határozatból kitűnik, hogy olyan konkrét elemek állnak fenn, amelyek – amint azt az eljárási szabályzat 94. cikke megköveteli – lehetővé teszik annak megállapítását, hogy az előzetes döntéshozatal keretében kért értelmezésre a jogvita tárgya, illetve körülményei és az EUMSZ 45., EUMSZ 49., EUMSZ 56. vagy EUMSZ 63. cikk közötti kapcsolat miatt van szükség (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 38. és 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

71 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó EUMSZ 45. cikk értelmezésére vonatkozó részében nem tekinthető elfogadhatatlannak arra hivatkozással, hogy e cikk nem kapcsolódik az alapeljáráshoz, mivel nincs határokon átnyúló vetülete, vagy még kevésbé amiatt, hogy az „külső” jelleggel rendelkezik abban az értelemben, amelyet az URBSFA e kifejezésnek tulajdonít.

72 A cour d’appel de Mons (mons-i fellebbviteli bíróság) ugyanis az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában jelzi, hogy BZ székhelye és érdekeltségeinek központja Párizsban található. Ezenkívül emlékeztet arra, hogy a BZ által előterjesztett kérelem azon kár megtérítésére irányul, amelyet állítása szerint a 2014/2015-ös idényben szenvedett azáltal, hogy megakadályozták abban, hogy más tagállamokba, különösen Belgiumba – ahol a Sporting du Pays de Charleroi-tól ajánlatott kapott a szerződtetésére – irányulóan éljen a szakmai mobilitásával összefüggő lehetőségeivel. Ezáltal a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében egyértelműen nyilvánvalóvá teszi az alapügyben fennálló ténybeli és jogi helyzet határokon átnyúló jellegét, amelyben egy Franciaországban lakóhellyel rendelkező személy azt kifogásolja, hogy egy harmadik államban székhellyel rendelkező hivatásos labdarúgóklubbal kötött munkaszerződésének megszűntetését követően azáltal akadályozták azon szándékában, hogy szabad mozgáshoz való jogát más tagállamokba, különösen Belgiumba irányulóan gyakorolja, hogy a FIFA bizonyos szabályokat fogadott el a hivatásos labdarúgó-játékosok jogállásának és nemzetközi átigazolásának szabályozása céljából, és azokat a tekintetében ténylegesen vagy potenciálisan alkalmazni kellett.

73 A fenti megfontolásokból az következik, hogy a jelen ítélet 62. pontjában hivatkozott érvek egyike sem fogadható el, következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem teljes egészében elfogadható.

V. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

74 Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. és az EUMSZ 101. cikket, hogy azokkal ellentétesek a többek között a labdarúgás világszintű szabályozásáért, szervezéséért és ellenőrzéséért felelős magánjogi társadalmi szervezet által elfogadott azon szabályok, amelyek előírják:

– először is, hogy azon hivatásos játékos, aki egy munkaszerződés szerződő fele, és akinek e munkaszerződés alapos ok nélküli megszüntetését róják fel, és azon új klub, amely e szerződés megszüntetését követően őt leszerződteti, egyetemlegesen felelnek az e játékost foglalkoztató korábbi klubnak járó azon kártérítés megfizetéséért, amelyet az e szabályokban felsorolt különböző kritériumok alapján kell meghatározni;

– másodszor, hogy abban az esetben, ha a hivatásos játékos szerződtetésére a megszüntetett munkaszerződés alapján védett időszakban kerül sor, az új klubot olyan sportbüntetéssel

sújtják, amely azzal jár, hogy meghatározott időre megtiltják számára új játékosok szerződtetését, kivéve ha bizonyítja, hogy nem ösztönözte e játékost ezen szerződés megszüntetésére, és

– harmadszor, hogy a szerződés megszüntetéséhez kapcsolódó jogvita fennállása akadályát képezi annak, hogy azon nemzeti labdarúgó-szövetség, amelynek a korábbi klub a tagja, kiállítsa a játékos számára az új klubnál történő nyilvántartásba vételéhez szükséges CIT-t, ami azzal a következménnyel jár, hogy e játékos ezen új klub színeiben nem vehet részt labdarúgóversenyeken.

A. Előzetes észrevételek

75 Elöljáróban, először is emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben valamely sport gyakorlása gazdasági tevékenységnek minősül, az az uniós jog ilyen tevékenység esetén alkalmazandó rendelkezéseinek hatálya alá tartozik (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 83. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

76 Csak bizonyos olyan különös szabályok tekinthetők úgy, mint amelyek kívül esnek minden gazdasági tevékenységen, amelyeket egyrészt kizárólag nem gazdasági okokból fogadtak el, másrészt amelyek kizárólag magát a sportot érintő kérdésekre vonatkoznak. Ez a helyzet áll fenn különösen azon szabályok esetében, amelyek a külföldi játékosoknak az országukat képviselő csapatok közötti versenyeken részt vevő csapatok összetételéből való kizárására vagy az egyéni versenyeken részt vevő sportolók kiválasztására alkalmazott besorolási kritériumok megállapítására vonatkoznak (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 84. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

77 E különös szabályok kivételével a sportszövetségek által a hivatásos vagy félhivatásos játékosok munkaviszonyának vagy az általuk teljesített szolgáltatásnyújtásoknak a szabályozására vonatkozóan elfogadott szabályok, és tágabb értelemben azok a szabályok, amelyek jóllehet formálisan nem szabályozzák e munkavégzést vagy szolgáltatásnyújtást, de közvetlenül hatást gyakorolnak az említett munkavégzésre vagy szolgáltatásnyújtásra, az EUMSZ 45., EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikk hatálya alá tartozhatnak (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 85. és 86. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

78 Ehhez hasonlóan az ilyen szövetségek által elfogadott szabályok, és tágabb értelemben ezen egyesületek magatartása az EUM-Szerződés versenyjogra vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartoznak, amennyiben e rendelkezések alkalmazásának feltételei teljesülnek (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 87. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

79 Márpedig az alapügyben szóban forgó szabályok nem tartoznak azon szabályok közé, amelyekre a jelen ítélet 76. pontjában említett kivétel alkalmazható, amelynek kapcsán a Bíróság több alkalommal emlékeztetett arra, hogy annak az általa elérni kívánt célra kell korlátozódnia, és arra nem lehet annak érdekében hivatkozni, hogy valamely sporttevékenységet teljes egészében ki lehessen zárni az EUM-Szerződés uniós gazdasági jogra vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alól (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 89. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

80 Az alapügyben szóban forgó szabályok ugyanis egyrészt nyilvánvalóan közvetlen hatást fejtenek ki a játékosok munkájára. Így a jelen ítélet 13–17. pontjában hivatkozott szabályok a hivatásos játékosok azon munkaszerződéseinek szabályozására irányulnak, amelyek meghatározzák a foglalkoztatásuk feltételeit, és közvetetten azt a gazdasági tevékenységet, amelyet e munkavégzés magában foglalhat. Ami az ezen ítélet 10., 19. és 20. pontjában hivatkozott szabályokat illeti, azokat úgy kell tekinteni, mint amelyek közvetlen hatást gyakorolnak a játékosok munkájára, mivel bizonyos feltételekhez kötik a versenyeken való részvételüket, ami a gazdasági tevékenységük alapvető célját képezi (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 59. és 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

81 Másrészt, tekintettel arra, hogy a csapatok összetétele azon versenyek egyik alapvető paramétere, amelyek során a hivatásos labdarúgóklubok megküzdenek egymással, és hogy e versenyek gazdasági tevékenységet képeznek, az alapügyben szóban forgó szabályokat – akár a munkaszerződésekre, akár a játékosok átigazolására vonatkoznak – szintén úgy kell tekinteni, mint amelyek közvetlen hatást gyakorolnak e gazdasági tevékenység gyakorlásának feltételeire, valamint az e tevékenységet gyakorló hivatásos labdarúgóklubok közötti versenyre (lásd analógia útján: 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 61. pont).

82 Ebből következően az alapügyben szóban forgó szabályok az EUMSZ 45. és EUMSZ 101. cikk hatálya alá tartoznak.

83 Másodszor, mivel az EUM-Szerződés e két cikke saját célt követ, sajátos alkalmazási feltételeket ír elő, alkalmazásuk nem egymást kölcsönösen kizáró, és megsértésük, amennyiben megállapítást nyer, nem ugyanazon következményeket vonja maga után, a Bíróságnak e cikkeket – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság kéri – egymást követően kell értelmeznie.

84 Harmadszor és utolsósorban, a sporttevékenységet tagadhatatlanul jellemző sajátosságok, amelyek bár elsősorban az amatőr sportra vonatkoznak, a sport mint gazdasági tevékenység gyakorlásában is megmutatkozhatnak, figyelembe vehetők – egyéb tényezők mellett, és amennyiben relevánsnak bizonyulnak – az EUMSZ 45. és az EUMSZ 101. cikk alkalmazása során, megjegyezve ugyanakkor, hogy e figyelembevételre csak az e rendelkezések által előírt alkalmazási feltételek keretében, valamint azok tiszteletben tartása mellett kerülhet sor (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 103. és 104. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

85 Közelebbről, amennyiben azzal érvelnek, hogy valamely sportszövetség által elfogadott szabály a munkavállalók szabad mozgása akadályozásának vagy versenyellenes megállapodásnak minősül, e szabály akadályként vagy versenyellenes megállapodásként való minősítésének minden esetben az említett szabály tartalmára vonatkozó konkrét vizsgálaton kell alapulnia, azon tényleges összefüggésekben, amelyben azt végre kell hajtani (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 105. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés EUMSZ 45. cikkre vonatkozó részéről

1. A munkavállalók szabad mozgása akadályozásának fennállásáról

86 A közvetlen hatállyal rendelkező EUMSZ 45. cikkel ellentétes minden olyan intézkedés – függetlenül attól, hogy az állampolgárságon alapul, vagy állampolgárságtól függetlenül alkalmazandó –, amely hátrányosan érintheti az uniós polgárokat, amennyiben azok a származási tagállamuktól eltérő tagállam területén kívánnak gazdasági tevékenységet folytatni, megakadályozva őket abban, illetve eltántorítva őket attól, hogy elhagyják ez utóbbi tagállamot (2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 136. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

87 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kérdés szövegéből és az annak alapjául szolgáló megállapításokból az következik, hogy az a magatartás, amellyel összefüggésben e bíróság az EUMSZ 45. cikk értelmezését kéri a Bíróságtól, abból áll, hogy a FIFA a Párizsban lakóhellyel rendelkező BZ és a más tagállamokban letelepedett olyan hivatásos labdarúgóklubok tekintetében, akik őt a Lokomotiv Moscou-val kötött munkaszerződésének megszűntetését követően leszerződtethetik, sőt készek e játékos leszerződtetésére, elfogadta, majd alkalmazta az RSTJ 17. cikkének 1., 2. és 4. pontjában, e szabályzat 9. cikkének (1) bekezdésében, valamint az említett szabályzat 3. mellékletének 8.2.7. cikkében szereplő különböző szabályokat, vagy legalábbis e játékos és e klubok ki voltak téve azon kockázatnak, hogy velük szemben alkalmazzák e szabályokat.

88 Az RSTJ 17. cikkének 2. pontja úgy rendelkezik, hogy az a hivatásos játékos, akinek munkaszerződését alapos ok nélkül szüntették meg, és azon új klub, amely e szerződés megszüntetését követően őt leszerződteti, egyetemlegesen felelnek az e játékost foglalkoztató korábbi klubnak járó kártérítés megfizetéséért. E kártérítést illetően az RSTJ 17. cikkének 1. pontja kimondja, hogy a munkaszerződésben foglalt eltérő rendelkezése hiányában e szerződést az érintett országban hatályos jog, a sport sajátosságai és bármely más objektív kritérium figyelembevételével kell kiszámítani, ideértve többek között a megszüntetett munkaszerződés és/vagy az új munkaszerződés alapján a játékosnak járó díjazásra és egyéb juttatásokra vonatkozó kritériumot, a megszüntetett munkaszerződés hátralévő, legfeljebb ötéves időtartamára vonatkozó kritériumot, valamint a korábbi klub részéről felmerült vagy kifizetett, a szerződés időtartama alatt amortizálódott költségekre és kiadásokra vonatkozó kritériumot.

89 Továbbá az RSTJ 17. cikkének 4. pontja értelmében abban az esetben, ha az érintett játékos szerződtetésére a megszüntetett munkaszerződés alapján védett időszakban kerül sor, amely időszak az e szerződés hatálya alá tartozó első kettő, illetve három szezonnak vagy évnek felel meg, a játékos életkorától függően az új klubot sportbüntetéssel sújtják. E tekintetben e rendelkezés először is pontosítja, hogy a szóban forgó sportbüntetés kiegészíti az RSTJ 17. cikkének 1. és 2. pontja szerinti kártérítés megfizetésére vonatkozó kötelezettséget. Másodszor, e sportszankciót minden olyan új klubra alkalmazni kell, amely a védett időszakban meggyőzte a játékost a munkaszerződés megszüntetéséről vagy az ilyen szerződés megszüntetésére ösztönzött. Harmadszor, minden olyan új klub tekintetében, amely a korábbi munkaszerződését alapos ok nélkül megszüntető játékossal köt szerződést, az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy e szerződés megszüntetésére ösztönözte e játékost. Negyedszer, az említett sportbüntetés az új klub tekintetében abban nyilvánul meg, hogy két teljes és egymást követő átigazolási időszakban megtiltják számára, hogy nemzeti vagy nemzetközi szinten új játékosokat igazoljon le.

90 Végül, többek között az RSTJ 9. cikkének (1) bekezdéséből és e szabályzat 3. mellékletének 8.2.7. cikkéből kitűnik, hogy a szerződés alapos ok nélküli megszüntetésével kapcsolatos jogvita fennállása akadályát képezi annak, hogy azon nemzeti labdarúgó-szövetség, amelynek a korábbi klub a tagja, kiállítsa a játékos számára az új klubnál történő nyilvántartásba vételéhez szükséges CIT-t, ami azzal a következménnyel jár, hogy e játékos ezen új klub színeiben nem vehet részt labdarúgóversenyeken.

91 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 43. és 44. pontjában lényegében rámutatott, ez a szabályrendszer alkalmas arra, hogy hátrányosan érintse azokat a hivatásos labdarúgó-játékosokat, akik a származási tagállamukban lakóhellyel vagy munkahellyel rendelkeznek, és akik gazdasági tevékenységüket egy másik tagállam területén letelepedett új klub javára kívánják gyakorolni azáltal, hogy egyoldalúan megszüntetik vagy egyoldalúan megszüntették a korábbi klubjukkal kötött munkaszerződésüket olyan indokkal, amelyet utóbbi – tévesen vagy helyesen – jogszerűtlennek minősít vagy ennek kockázata áll fenn.

92 Közelebbről, az RSTJ 17. cikkének 1. pontjában előírt, kétségtelenül kiegészítő jellegű szabályok, amelyek azon kártérítés összegének meghatározására vonatkoznak, amelyet bármely játékosnak a munkaviszony alapos ok nélkül történő megszüntetése esetén kell megfizetnie a korábbi klubja részére, az ezen szabályzat 17. cikkének 2. pontjában szereplő szabály, amely szerint az ilyen játékost leszerződtető új klub egyetemleges felelősséggel tartozik e kártérítés megfizetéséért, és a szerződés megszüntetésére irányuló ösztönzésre vonatkozó, kétségtelenül megdönthető vélelem, valamint az új játékosok szerződtetésére vonatkozó tilalom szankciója, amely az említett szabályzat 17. cikkének 4. pontja alapján alkalmazandó az új klubokkal szemben, alkalmasak arra, hogy – akár ténylegesen, akár legalábbis potenciálisan, mint BZ esetében – nagymértékben megfosszanak minden ilyen helyzetben lévő játékost attól a lehetőségtől, hogy a más tagállamokban letelepedett klubok részéről a szerződtetésükre irányuló ajánlatot kapjanak, amelynek elfogadása ahhoz vezetne, hogy a szabad mozgáshoz való joguk gyakorlásával elhagynák származási tagállamukat. E szabályok fennállása és együttes alkalmazása ugyanis azzal a következménnyel jár, hogy e klubokra jelentős jogi kockázatokat, előre nem látható és potenciálisan nagyon magas pénzügyi kockázatokat, valamint jelentős sportkockázatokat hárítanak, amelyek együttesen egyértelműen visszatarthatják őket attól, hogy ilyen játékosokat szerződtessenek.

93 A maguk részéről azok az RSTJ 9. cikkének (1) bekezdése és e szabályzat 3. mellékletének 8.2.7. cikke által előírt szabályok, amelyek kivételes körülményektől eltekintve általános és automatikus jelleggel tiltják a hivatásos játékosok új klubjuknál történő nyilvántartásba vételéhez szükséges ICT-k kibocsátását, mindaddig, amíg e játékosok és korábbi klubjaik között jogvita áll fenn a munkaszerződés idő előtti megszüntetésére vonatkozó kölcsönös megállapodás hiányával kapcsolatban, alkalmasak arra, hogy megakadályozzák az említett játékosokat abban, hogy gazdasági tevékenységüket bármely, a származási tagállamuktól eltérő más tagállamban gyakorolják, ezáltal pedig arra, hogy az e tagállamok valamelyikében székhellyel rendelkező klub általi esetleges szerződtetésüket megfosszák sport- és gazdasági érdekeik lényegétől. Ezenkívül ez utóbbi szabályok kifejezetten a játékos határokon átnyúló mozgása esetén alkalmazandók, kizárva minden, egy és ugyanazon államon belüli mozgást, amint az az említett rendelet 1. cikkének (1) bekezdéséből is következik. Így a jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozat megállapításaiból kitűnik, hogy a Sporting du Pays de Charleroi a BZ szerződtetésére 2015. február 19-én tett ajánlatot kifejezetten annak biztosításától tette függővé, hogy a BZ-t Belgiumban nyilvántartásba vetetheti és játszathatja, amely biztosítékot BZ a FIFA-tól és az

URBSFA-tól próbálta beszerezni, azonban e szövetségek kijelentették, hogy a BZ és a Lokomotiv Moscou közötti jogvita fennállására tekintettel, amely jogvitában a CRL csak több hónappal később hozott határozatot, nem áll módjukban ilyen biztosíték nyújtása.

94 Következésképpen az alapügyben szóban forgó szabályok alkalmasak arra, hogy akadályozzák a munkavállalók szabad mozgását.

2. Az esetleges igazolás fennállásáról

95 A nem állami intézkedések még akkor is elfogadhatók, ha alkalmasak arra, hogy akadályozzák az EUM-Szerződésben biztosított valamely szabad mozgást, amennyiben bizonyítást nyer, először is, hogy elfogadásuk valamely olyan jogszerű közérdekű célt követ, amely összeegyeztethető a Szerződéssel, és ebből következően a tisztán gazdasági jellegű céltól eltérő célt szolgál, másodszor pedig, hogy azokkal összefüggésben tiszteletben tartják az arányosság elvét, ami azt jelenti, hogy alkalmasak e cél megvalósításának biztosítására, és nem haladják meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket. Ami közelebbről az ilyen intézkedések alkalmasságára vonatkozó követelményt illeti, emlékeztetni kell arra, hogy azokat csak akkor lehet a hivatkozott célkitűzés biztosítására alkalmasnak tekinteni, ha ténylegesen megfelelnek az e célkitűzés koherens és szisztematikus módon való elérésére irányuló törekvésnek (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 251. pont; 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 141. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

96 Az állami eredetű intézkedések esetéhez hasonlóan az ezen nem állami intézkedések kibocsátójának kell bizonyítania, hogy e két együttes feltétel teljesül (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 252. pont; 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 142. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

97 A jelen ügyben végső soron a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a felek által előterjesztett érvekre és bizonyítékokra tekintettel megállapítsa, hogy az RSTJ alapügyben szóban forgó szabályai megfelelnek-e az említett feltételeknek. Mindemellett a Bíróság – az ügyben rendelkezésére álló iratokban szereplő információk alapján és az e bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében – a következő iránymutatásokat nyújthatja ez utóbb bíróság részére.

a) A jogszerű közérdekű cél követéséről

98 A FIFA, amelynek álláspontjához az URBSFA is csatlakozik, arra hivatkozik, hogy az RSTJ alapügyben szóban forgó szabályai számos célt követnek, amelyek először is a szerződéses stabilitás és a hivatásos labdarúgóklubok stabilitásának fenntartására, másodszor tágabb értelemben a klubok közötti sportversenyek integritásának, szabályosságának és megfelelő lebonyolításának megőrzésére, harmadszor pedig a hivatásos labdarúgóversenyek munkavállalóinak védelmére irányulnak. Márpedig e különböző célok a közérdek szempontjából mind jogszerűek.

99 E tekintetben elsősorban a munkavállalók védelmét illetően meg kell jegyezni egyrészt, hogy e védelem nem tartozik a FIFA alapszabályában meghatározott célok közé, másrészt pedig hogy az állami hatóságok sem bízták meg e területen különleges feladatokkal e magánjogi társadalmi szervezetet. Ugyanakkor nem szükséges határozni arról a kérdésről, hogy e körülményekre

tekintettel az ilyen szervezet jogosult-e hivatkozni e cél követésére, vagy sem, mivel a jelen ügyben egyébként is elegendő annak megállapítása, hogy nem világos, hogy az RSTJ alapügyben szóban forgó, a jelen ítélet 74. pontjában meghatározott szabályainak elfogadása vagy alkalmazása mennyiben járulhatna hozzá a hivatásos labdarúgók védelméhez.

100 Másodsorban, figyelemmel a FIFA által kitűzött célokra, amelyeket alapszabályának 2. cikke pontosít, és amelyekre a jelen ítélet 3. pontja emlékeztet, először is meg kell állapítani, hogy a sportversenyek szabályszerűségének biztosítására irányuló cél olyan jogszerű közérdekű célnak minősül, amelyet a sportszövetségek például olyan szabályok elfogadásával követhetnek, amelyek a játékosok átigazolására határidőt állapítanak meg annak érdekében, hogy elkerüljék az olyan késedelmes átigazolásokat, amelyek jelentősen módosíthatják az egyes csapatok sportértékét valamely versenyen, és ezáltal megkérdőjelezik az e versenyen részt vevő különböző csapatok eredményeinek összehasonlíthatóságát, valamint ebből következően az említett verseny egészének megfelelő lebonyolítását (lásd ebben az értelemben: 2000. április 13-i Lehtonen és Castors Braine ítélet, C-176/96, EU:C:2000:201, 53. és 54. pont).

101 Továbbá e cél a labdarúgás esetében, tekintettel a sportteljesítmények európai és nemzeti szinten szervezett versenyek lebonyolításában betöltött alapvető szerepére, különös jelentőséggel bír. Ez az alapvető szerep ugyanis csak akkor garantálható, ha a nagyszámú részt vevő csapat közötti összecsapásokra homogén szabályozási és technikai feltételek mellett kerül sor, és ha egyensúlyt tartanak fenn a klubok között, biztosítva ezzel az esélyegyenlőséget (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 143. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

102 Végül, tekintettel arra, hogy a csapatok összetétele azon versenyek egyik alapvető paramétere, amelyek során a klubok megküzdenek egymással (2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 61. pont), az említett cél nem csupán olyan szabályok elfogadását igazolhatja, amelyek többek között a jelen ítélet 100. pontjában hivatkozott, a játékosok folyamatban lévő versenyek alatt történő átigazolására vonatkozó határidőkre vonatkoznak, hanem – lényegüket tekintve és konkrét tartalmuk sérelme nélkül – olyan szabályokat is, amelyek célja annak biztosítása, hogy a klubok személyi állománya bizonyos fokú stabilitással rendelkezzen, és amelyek bázisául szolgálnak azon csapatok összetételéhez, amelyeket e klubok a klubok közötti labdarúgóversenyeken szerepeltethetnek. E személyi állomány bizonyos fokú stabilitásának fenntartását, ennélfogva pedig az azokhoz kapcsolódó szerződések bizonyos szintű folytonosságát ily módon úgy kell tekinteni, hogy az nem önmagában vett jogszerű közérdekű célnak minősül, hanem a klubok közötti labdarúgóversenyek szabályszerűségének biztosítására irányuló jogszerű közérdekű cél eléréséhez való hozzájárulás egyik lehetséges eszköze.

b) Az arányosság elvének tiszteletben tartásáról

103 Amint az a jelen ítélet előző pontjából következik, és amint arra a főtanácsnok az indítványának 65. pontjában rámutatott, az RSTJ alapügyben szóban forgó, az ezen ítélet 74. pontjában bemutatott és az ítélet 87–90. pontjában hivatkozott szabályainak mindegyike *prima facie* alkalmasnak tekinthető arra, hogy garantálja a klubok közötti labdarúgóversenyek szabályszerűségének biztosítására irányuló cél megvalósítását azáltal, hogy mindegyik szabály a maga módján hozzájárul ahhoz, hogy valamennyi olyan hivatásos labdarúgóklub, amely e versenyeken részt vehet, a személyi állománya tekintetében bizonyos fokú stabilitással rendelkezzen, fenntartva, hogy ezt a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

104 Ezzel szemben úgy tűnik, hogy e különböző szabályok több szempontból is túllépnek, sőt, egyes szabályok messze túllépnek az e cél megvalósításához szükséges mértéken, annál is inkább, mivel azokat túlnyomórészt együttesen, egyes szabályokat pedig hosszú időn keresztül alkalmazzák olyan játékosok tekintetében, akiknek a karrierje ráadásul viszonylag rövid, e helyzet pedig azzal a kockázattal jár, hogy hátrányosan befolyásolja pályafutásuk alakulását, sőt, e játékosok közül egyeseket arra késztethet, hogy idő előtt visszavonuljanak, fenntartva, hogy ezt a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

105 Először is ez a helyzet az RSTJ 17. cikkének 1. pontja esetében, amennyiben az meghatározza a munkaszerződés „alapos ok nélküli” – amely kifejezést végeredményben maga a szabályzat sem határozza meg pontosan –, egyoldalú megszüntetése esetén a játékos által fizetendő kártérítés kiszámításának különböző szempontjait.

106 Közelebbről, az első feltétel, amely lényegében „az érintett országban hatályos jog” figyelembevételének lehetőségéből áll, nem biztosítja e jog tényleges tiszteletben tartását. Éppen ellenkezőleg, az RSTJ FIFA által közzétett hivatalos kommentárja pontosítja, hogy ezen első kritériumot valójában szinte soha nem alkalmazták a gyakorlatban, mivel a CRL alapvetően a maga a szövetség által elfogadott szabályozást alkalmazza, a svájci jogot pedig kizárólag kiegészítő jelleggel. Márpedig az érintett országban hatályos jog tényleges figyelembevételének és ily módon tényleges tiszteletben tartásának ilyen hiánya nyilvánvalóan túllépi azt a mértéket, amely szükséges lehet ahhoz, hogy a klubok a személyi állományuk tekintetében bizonyos fokú stabilitással rendelkezzenek annak érdekében, hogy biztosítsák a klubok közötti labdarúgóversenyek szabályosságát. Ami az e szabályban kifejezetten előírt, a „sport sajátosságaira” vonatkozó második kritériumot illeti, az egy általános fogalomra utal, anélkül azonban, hogy azt olyan pontos meghatározással egészítené ki, amely lehetővé tenné annak megértését, hogy e kritérium milyen alapon és milyen módon befolyásolhatja a játékos által fizetendő ellenérték kiszámítását, ily módon, jóllehet az említett kritériumra „objektív kritériumként” hivatkoznak, valójában az mérlegelésen alapuló, tehát előre nem látható és nehezen ellenőrizhető alkalmazásra irányul. Márpedig az ilyen jellemzőkkel rendelkező és ilyen következményekkel járó kritérium előírása nem tekinthető szükségesnek a klubok közötti labdarúgóversenyek szabályosságának biztosításához.

107 Az említett szabály által kifejezetten előírt egyéb kritériumok, bár első látásra objektívebbek és ellenőrizhetőbbek az előző kritériumoknál, mégsem tűnik úgy, hogy kevésbé jelentősen lépik túl az ugyanezen cél elérése érdekében szükséges mértéket. Egyrészt ugyanis az érintett játékosnak az általa később valamely új klubbal kötött munkaszerződés alapján járó díjazás és egyéb juttatások a megszüntetett munkaviszonyt követő munkaviszonyhoz kapcsolódnak, így ezen elemeket úgy kell tekinteni, mint amelyek kívül esnek az utóbbi munkaviszony és annak költségei körén (lásd analógia útján: 2010. március 16-i Olympique Lyonnais ítélet, C-325/08, EU:C:2010:143, 50. pont). Másrészt, ami a korábbi klub részéről az említett játékos e klubhoz történő átigazolásával kapcsolatban felmerült, a szerződéses időszak alatt amortizált összes költséget és kiadást illeti, meg kell jegyezni, hogy függetlenül attól, hogy ez az elem lényegében egy korábbi szerződéses jogviszonyra vonatkozik, annak figyelembevétele különösen túlzónak tűnik, mivel jellegénél fogva olyan potenciálisan jelentős költségeknek a játékosra történő áthárítását teszi lehetővé, amelyekről *a priori* kizárólag más személyek – így például az átigazolásban részt vevő klubok vagy az ennek keretében közreműködő harmadik személyek – és saját érdekükben állapodtak meg. Végezetül meg kell állapítani, hogy úgy tűnik, hogy az ilyen kártérítési kritériumok inkább a klubok pénzügyi érdekeinek védelmét szolgálják a játékosok e klubok közötti átigazolásának sajátos gazdasági összefüggésében, mintsem azt, hogy biztosítsák a

sportversenyek állítólagos megfelelő lebonyolítását, amit egyébként annak módja is alátámaszt, ahogyan a CRL és a TAS e kritériumokat értelmezi és alkalmazza, amint az e szervek egyes, a Bíróság rendelkezésére álló iratokban szereplő határozataiból kitűnik.

108 Másodszor, *prima facie* ugyanez a helyzet az RSTJ 17. cikkének 2. pontja esetében is, amennyiben az főszabály szerint és ily módon, az arányosság elvének megfelelően, az adott ügy sajátos körülményeinek (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Link Logistik N&N ítélet, C-384/17, EU:C:2018:810, 45. pont) különösen az e játékost leszerződtető új klub tényleges magatartásának figyelembevétele nélkül írja elő, hogy az említett klub egyetemlegesen felel az említett játékos által a szerződés alapos ok nélkül történő egyoldalú megszüntetése esetén a korábbi klubjának fizetendő kártérítés megfizetéséért, és az ilyen kártérítést ráadásul a jelen ítélet 106. és 107. pontjában kiemelt hiányosságokat mutató kritériumok alapján állapítják meg. Másfelől, bár el kell ismerni, hogy a FIFA azt állította, hogy e rendelkezést nem alkalmazzák rendszeresen, és az különösen nem alkalmazható, ha a korábbi szerződését alapos ok nélkül megszüntető játékos új szerződését e korábbi szerződés lejártát követően írták alá, az RSTJ 17. cikkének 2. pontja még e helyzet bizonyítottságának feltételezése esetén sem írja elő ezen rendelkezés alkalmazásának ilyen mellőzését, és így nem biztosítja az e tekintetben szükséges jogbiztonságot.

109 Harmadszor, az RSTJ 17. cikkének 4. pontja esetében is ez a helyzet, amennyiben az előírja, hogy amellett, hogy ezen új klub egyetemlegesen felel az ilyen kártérítés megfizetéséért, vele kapcsolatban az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy arra ösztönözte e játékost, hogy alapos ok nélkül szüntesse meg a szerződést, és abban az esetben, ha az említett játékos szerződtetésére a korábbi klubjával kötött szerződés szerinti védett időszakban kerül sor, az említett új klubot emiatt sportszankcióval sújtják, amely annak általános tilalmában nyilvánul meg, hogy két teljes és egymást követő átigazolási időszakban nem igazolhat le új játékosokat.

110 Úgy tűnik ugyanis, hogy az ilyen sportszankció, amelynek tekintetében az annak alkalmazására hatáskörrel rendelkező szerveknek nincs lehetőségük arra, hogy az adott szempontok vagy körülmények alapján esetről esetre kiigazítsák azt, természetére és következményeire tekintettel nyilvánvalóan nélkülöz minden arányossági kapcsolatot az érintett új klubnak felrótt szerződésszegéssel. Ezenkívül e szerződésszegés olyan vélelem alapján tudható be ezen új klubnak, amelynek indokoltsága nem tűnik bizonyítottnak. A FIFA kétségkívül azt állította, hogy e vélelem fennállását azok a nehézségek indokolják, amelyekkel a játékos korábbi klubja szembesülhetne, ha bizonyítania kellene, hogy e játékos új klubja arra ösztönözte ez utóbbit, hogy idő előtt és alapos ok nélkül szüntesse meg korábbi klubjával kötött szerződését. Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy jóllehet egy ilyen érv első látásra – önmagában annak elvét tekintve – igazolhatja vélelem alkalmazását, nem indokolja a jelen ügyben szóban forgó vélelmet, amely automatikusan, vagyis anélkül alkalmazandó, hogy bármilyen olyan feltételtől tennék függővé, amely lehetővé tenné az adott ügy olyan releváns körülményeinek – akár csak korlátozott módon történő – figyelembevételét, mint amely például arra irányul, hogy a korábbi klubot legalább arra felhívják, hogy szolgáltasson elegendő bizonyítékot annak megállapításához, hogy az új klub ösztönözte a játékost szerződése megszüntetésére.

111 Egyébiránt, jóllehet a FIFA-hoz hasonló szövetség az általa elfogadott szabályok megsértésének esetére előírhatja szankciók kiszabását, amennyiben e szabályokat és a tiszteletben tartásuk biztosítására irányuló szankciókat valamely jogszerű közérdekű cél igazolja, az ilyen szankciók csak azzal a feltétellel fogadhatók el, hogy meghatározásukra átlátható, objektív, hátrányos megkülönböztetéstől mentes és arányos kritériumok alapján kerül sor (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011,

257. pont), mivel ez utóbbi követelmény többek között azt jelenti, hogy összegük és időtartamuk meghatározása során – amint az a jelen ítélet 108. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból következik – figyelembe kell venni az adott ügy sajátos körülményeit. Másrészt az ilyen kritériumok tekintetében biztosítani kell, hogy azok hatékony felülvizsgálatnak legyenek alávethetők

112 Negyedszer és végezetül, ugyanez a helyzet az RSTJ 3. mellékletének 8.2.7. cikke esetében is, mivel az kivételes körülményektől eltekintve általános és automatikus jelleggel megtiltja a korábbi szövetség számára a CIT kiállítását, ha a korábbi klub és a játékos között jogvita áll fenn a munkaszerződés idő előtti megszüntetésére vonatkozó kölcsönös megállapodás hiányával kapcsolatban. Ugyanis az ilyen rendelkezés, amelynek alkalmazása ahhoz vezethet, hogy pusztán arra hivatkozással, hogy az érintett játékos és annak korábbi klubja között a szerződés állítólagos alapos ok nélküli felmondása tekintetében jogvita áll fenn, megakadályozza az említett játékost abban, hogy szakmai tevékenységét gyakorolja, az új klubot pedig abban, hogy e játékost pályára léptesse, nyilvánvalóan sérti az arányosság elvét, többek között amennyiben alkalmazása elvonatkoztat az egyes esetek sajátos körülményeitől, különösen a szerződés megszűntetésének ténybeli hátterétől, az érintett játékos és korábbi klubjának magatartásától, valamint az új klub által játszott szereptől vagy annak hiányától, amely klubot végső soron az e játékos nyilvántartásba vételére és versenyeken való pályára léptetésére irányuló tilalom sújtja.

113 A szóban forgó tilalom ily módon nem igazolható a sportversenyek megfelelő lebonyolításának biztosítására irányuló állítólagos szándékkal. E következtetést egyébiránt nem kérdőjelezi meg a FIFA azon érve sem, amely szerint az azon új nemzeti labdarúgó-szövetség által benyújtott nyilvántartásba vétel iránti kérelem esetén, amelyhez valamely játékos tartozik, vagy a valamely játékos által benyújtott kérelem esetén a FIFA szolgálatai azonnal és automatikusan ideiglenesen nyilvántartásba veszik a játékost. Az érintett rendelkezés ugyanis nem tartalmaz utalást ilyen ideiglenes nyilvántartásba vételre, és még kevésbé írja elő ilyen eljárás lefolytatását.

3. Végkövetkeztetés

114 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre az EUMSZ 45. cikk értelmezésére vonatkozó részében azt a választ kell adni, hogy azzal ellentétesek a többek között a labdarúgás világszintű szabályozásáért, szervezéséért és ellenőrzéséért felelős magánjogi társadalmi szervezet által elfogadott azon szabályok, amelyek előírják:

– először is, hogy azon hivatásos játékos, aki egy munkaszerződés szerződő fele, és akinek e munkaszerződés alapos ok nélküli megszüntetését róják fel, és azon új klub, amely e szerződés megszüntetését követően őt leszerződteti, egyetemlegesen felelnek az e játékost foglalkoztató korábbi klubnak járó azon kártérítés megfizetéséért, amelyet olyan kritériumok alapján kell meghatározni, amelyek olykor pontatlanok vagy diszkrecionálisak, olykor nem állnak objektív kapcsolatban az érintett munkaviszonnyal, olykor pedig aránytalanok;

– másodszor, hogy abban az esetben, ha a hivatásos játékos szerződtetésére a megszüntetett munkaszerződés alapján védett időszakban kerül sor, az új klubot olyan sportbüntetéssel sújtják, amely azzal jár, hogy meghatározott időre megtiltják számára új játékosok szerződtetését, kivéve ha bizonyítja, hogy nem ösztönözte e játékost ezen szerződés megszüntetésére, és

– harmadszor, hogy a szerződés megszüntetéséhez kapcsolódó jogvita fennállása akadályát képezi annak, hogy azon nemzeti labdarúgó-szövetség, amelynek a korábbi klub a tagja, kiállítsa a játékos számára az új klubnál történő nyilvántartásba vételéhez szükséges CIT-t, ami azzal a következménnyel jár, hogy e játékos ezen új klub színeiben nem vehet részt labdarúgóversenyeken,

kivéve, ha bizonyítást nyer, hogy e szabályok, ahogyan azokat az Unió területén történő értelmezik és alkalmazzák, azáltal, hogy a hivatásos labdarúgóklubok személyi állományában bizonyos fokú stabilitást tartanak fenn, nem lépik túl a klubok közötti labdarúgóversenyek szabályosságának biztosítására irányuló cél eléréséhez szükséges mértéket.

C. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésnek az EUMSZ 101. cikk értelmezésére vonatkozó részéről

1. Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdéséről

115 Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.

116 Amint az a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, e rendelkezésnek egy adott esetre történő alkalmazásához több feltétel együttes teljesülése szükséges.

a) A „vállalkozások” és a „vállalkozások társulásai” fogalmáról

117 Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése nemcsak minden olyan gazdasági tevékenységet végző jogalanyra alkalmazandó, amelyet mint ilyet vállalkozásnak kell minősíteni, függetlenül azok jogállásától és finanszírozási módjától, ideértve azokat a jogalanyokat, amelyeket olyan társadalmi szervezet formájában hoztak létre, amelyeknek az alapító okiratuk szerinti célja egy adott sport szervezése és ellenőrzése, amennyiben ezen jogalanyok áruk vagy szolgáltatások kínálásával e sporttal kapcsolatos gazdasági tevékenységet végeznek, hanem az olyan jogalanyokra is, amelyek ugyan nem szükségképpen tekinthetők vállalkozásnak, de „vállalkozások társulásának” minősülhetnek (2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 76–78. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

118 A jelen ügyben, figyelemmel az alapügy tárgyára és a kérdést előterjesztő bíróság megállapításaira, meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését alkalmazni kell a FIFA-ra, mint szövetségre, amelynek tagjai olyan nemzeti labdarúgó-szövetségek, amelyek maguk „vállalkozásoknak” minősülhetnek, mivel olyan gazdasági tevékenységet folytatnak, amely a klubok közötti labdarúgóversenyek nemzeti szintű szervezéséhez és értékesítéséhez, valamint az ezzel összefüggő jogok hasznosításához kapcsolódik, illetve amelyeknek a labdarúgóklubokhoz hasonlóan vállalkozásnak minősíthető szervezetek a tagjai vagy társult tagjai (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 115. pont; 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 79. pont).

b) A „vállalkozások társulása által hozott döntés” fogalmáról

119 Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének az olyan szervezet esetében történő alkalmazása, mint a FIFA, magában foglalja a „megállapodás”, az „összehangolt magatartás” vagy a „vállalkozások társulása által hozott döntés” fennállásának megállapítását, amelyek maguk is különböző jellegűek lehetnek, és különböző formákban jelenhetnek meg. Az említett rendelkezés értelmében vett „vállalkozások társulása által hozott döntésnek” minősülhet különösen valamely társulás azon döntése, hogy olyan szabályokat fogad el vagy alkalmaz, amelyek közvetlen hatást gyakorolnak a társulás közvetlen vagy közvetett tagjainak gazdasági tevékenységét érintő feltételekre (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 118. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

120 A jelen ügyben, amint az a kérdést előterjesztő bíróság megállapításaiból és a jelen ítélet 81. pontjából következik, a kérdést előterjesztő bíróság az ilyen típusú döntésekre, vagyis a FIFA részéről a munkaszerződésekre és a játékosok átigazolásaira vonatkozó szabályok összességének elfogadására és alkalmazására, illetve alkalmazhatóságára irányuló döntésekre tekintettel kéri a Bíróságtól az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének értelmezését.

121 Ennélfogva a vállalkozások társulásainak ilyen döntései az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak.

c) A „tagállamok közötti kereskedelem érintettségének” fogalmáról

122 Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének a vállalkozások társulásai által hozott ilyen döntések fennállása esetén történő alkalmazása megköveteli annak a kellő valószínűséggel történő bizonyítását, hogy e határozatok érzékelhetően „hatással lehet[nek] a tagállamok közötti kereskedelemre” azáltal, hogy közvetlenül vagy közvetetten, ténylegesen vagy lehetségesen olyan irányú hatást gyakorolnak a kereskedelmi szerkezetre, ami akadályozhatja a belső piac megvalósítását vagy működését, pontosítva, hogy az ilyen feltétel teljesítettnek tekinthető olyan magatartások esetében, amelyek valamely tagállam egész területét lefedik (2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

123 A jelen ügyben ez a feltétel nyilvánvalóan teljesül, tekintettel arra, hogy – amint azt az RSTJ 1. cikkének (1) bekezdése pontosítja – az e szabályzatban megállapított szabályok „egyetemes” földrajzi hatállyal rendelkeznek.

d) Azon magatartás fogalmáról, amelynek „célja” vagy „hatása” a verseny torzítása

124 Ahhoz, hogy adott esetben megállapítható legyen, hogy valamely megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy összehangolt magatartás az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom hatálya alá tartozik-e, ezen rendelkezés szövege értelmében vagy azt kell bizonyítani, hogy e magatartás célja a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, vagy azt, hogy e magatartás ilyen hatással jár (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 158. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

125 Ennek érdekében először is meg kell vizsgálni a szóban forgó magatartás célját. Amennyiben egy ilyen vizsgálat eredményeként megállapítást nyer, hogy a magatartásnak versenyellenes célja van, nem szükséges megvizsgálni a versenyre gyakorolt hatását. Csak abban az esetben kell tehát második lépésben megvizsgálni ezt a hatást, ha az említett magatartást nem lehet úgy tekinteni, mint amely ilyen versenyellenes célt követ (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 159. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

126 Amint az a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, a versenyellenes „cél” fogalmát, miközben az a versenyellenes „hatás” fogalmához képest nem képez kivételt, szigorúan kell értelmezni (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 161. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

127 E fogalmat tehát úgy kell értelmezni, hogy az kizárólag a vállalkozások közötti egyeztetés bizonyos olyan típusaira utal, amelyek a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutatnak ahhoz, hogy úgy lehessen tekinteni, hogy hatásaik vizsgálata nem szükséges. A vállalkozások közötti egyeztetés bizonyos formái jellegüknél fogva úgy tekinthetők, hogy károsak a rendes verseny megfelelő működésére (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 162. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

128 Különösen igaz ez bizonyos, a kartelleken kívüli horizontális megállapodásokra, például amelyek a versenytárs vállalkozások piacról való kizárásához vezetnek, vagy vállalkozások társulásai által hozott döntések bizonyos típusai esetében (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 164. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

129 Amint az az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének a) és c) pontjából kitűnik, amely többek között a „beszerzési vagy eladási árak” rögzítésére és a „piacok vagy a beszerzési források” felosztására hivatkozik, az ilyen kartellek, az ilyen horizontális megállapodások és a vállalkozások társulásainak ilyen döntései nemcsak az érintett vállalkozások által értékesített termékeket vagy szolgáltatásokat, vagyis a kínálatot érinthetik, hanem bármilyen olyan, más jellegű erőforrást is, amelyre e vállalkozásoknak ezen áruk vagy szolgáltatások előállításához szükségük van, tehát a keresletet is. Az említett vállalkozások összejátszásra irányuló magatartása így állhat például a szállítók egymás közötti elosztásából, közös piaci erejük azon ár meghatározása érdekében való kihasználásából, amelyen inputjaikat beszerzik, vagy akár – amint arra a Bíróság már rámutatott – a verseny azon alapvető paraméterének korlátozásából vagy ellenőrzéséből, amit bizonyos ágazatokban vagy bizonyos piacokon a magasan képzett munkavállalók felvétele, így például a hivatásos labdarúgó-ágazatában a már képzett játékosok leigazolása jelenthet (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 107., 109. és 110. pont).

130 Annak meghatározása érdekében, hogy valamely megállapodás, vállalkozások társulása által hozott döntés vagy összehangolt magatartás adott esetben jellegénél fogva elegendő károssági fokot mutat-e a verseny tekintetében ahhoz, hogy úgy lehessen tekinteni, hogy annak célja a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, először is meg kell vizsgálni a szóban forgó megállapodás, döntés vagy magatartás tartalmát, másodszor azt a gazdasági és jogi hátteret, amelybe e megállapodás illeszkedik, harmadszor pedig az általa elérni kívánt célokat (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 165. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

131 E tekintetben mindenekelőtt azon gazdasági és jogi hátteret illetően, amelybe a szóban forgó magatartás illeszkedik, figyelembe kell venni az érintett áruk vagy szolgáltatások jellegét, valamint a szóban forgó ágazat, illetve ágazatok vagy piac, illetve piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeit. Ezzel szemben egyáltalán nem szükséges megvizsgálni, és még kevésbé kell bizonyítani e magatartás versenyre gyakorolt hatásait, függetlenül attól, hogy azok ténylegesek vagy potenciálisak, illetve kedvezőtlenek vagy kedvezőek (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 166. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. június 27-i Bizottság kontra Servier és társai ítélet, C-176/19 P, EU:C:2024:549, 288. és 453. pont).

132 Továbbá a szóban forgó magatartás által követett célokat illetően meg kell határozni azokat az objektív célokat, amelyeket e magatartás a verseny tekintetében el kíván érni. Ezzel szemben az, hogy az érintett vállalkozások a verseny megakadályozására, korlátozására vagy torzítására irányuló szubjektív szándék nélkül jártak el, valamint az, hogy bizonyos jogszerű célokat követtek, az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének alkalmazása szempontjából nem meghatározó körülmény (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 167. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

133 Végül a jelen ítélet előző három pontjában említett valamennyi tényező figyelembevételének mindenképpen fel kell tárnia azokat a pontos okokat, amelyek miatt a szóban forgó magatartás a verseny tekintetében elegendő károssági fokot mutat ahhoz, hogy a verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célzó magatartás megállapítását megalapozza (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 168. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

134 A jelen ügyben, elsőként, ami az RSTJ alapügyben szóban forgó szabályainak tartalmát illeti, a jelen ítélet 87–90. pontjából az következik, hogy e különböző szabályok, amelyek elválaszthatatlan egységet alkotnak, és amelyeket tehát ilyen egységnek kell tekinteni, mindenekelőtt azt írják elő, hogy minden labdarúgó-játékos, így különösen minden, az Unióban foglalkoztatott labdarúgó-játékos, aki a korábbi klubjával kötött munkaszerződését annak időtartama alatt bármikor megszünteti, köteles – amennyiben a FIFA utólag úgy határoz, hogy a felmondásra alapos ok nélkül került sor – kártérítést fizetni e korábbi klubnak, amelynek összegét – erre vonatkozó szerződéses kikötés hiányában – több kritérium együttes figyelembevételével számítják ki.

135 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy e kritériumok közül az első, amely „az érintett országban hatályos jogra” vonatkozik, mostanáig gyakorlatilag csak papíron létezett, amint az a jelen ítélet 106. pontjában megállapításra került, és hogy az említett kritériumok közül a második, amely a „sport sajátosságaira” vonatkozik, rendkívül általánosan és pontatlanul van megfogalmazva, és mérlegelésen alapuló, tehát előre nem látható és nehezen ellenőrizhető alkalmazást tesz lehetővé, amint az az ugyanezen 106. pontban szintén kiemelésre került. Ami a többi kritériumot illeti, első ránézésre úgy tűnik, hogy amint az ezen ítélet 107. pontjában megállapításra került, rendkívül magas összegű és visszatartó erejű kártérítések meghatározását teszik lehetővé. Ezzel szemben úgy tűnik, hogy a BZ által az írásbeli észrevételeiben hivatkozott, 1978. február 24-i loi relative au contrat de travail du sportif rémunération (a díjazásban részesülő sportolók munkaszerződéséről szóló 1978. február 24-i törvénycikk, a *Moniteur belge* 1978. március 9-i száma, 2606. o.) azt írja elő, hogy valamely összehasonlítható, ugyanakkor a belga belső jog hatálya alá tartozó helyzetben a kártérítés összege kizárólag a megszüntetés tárgyát képező munkaszerződés lejártáig járó díjazás összegének felel meg, tehát nem tartalmaz

az e szerződésből eredő munkaviszonyhoz nem kapcsolódó, az ugyanezen pontban hivatkozottakhoz hasonló elemeket, fenntartva, hogy ezt a kérdést a kérdést előterjesztő bíróságnak meg kell vizsgálnia.

136 Továbbá minden olyan játékost, akit a szóban forgó kártérítés megfizetésére való kötelezése céljából bepereltek a CRL előtt arra hivatkozással, hogy a közöttük fennálló munkaszerződés megszűntetésére alapos ok nélkül került sor, pusztán ez utóbbira tekintettel és a FIFA kizárólagos mérlegelési jogkörébe tartozó kivételes körülményektől függően automatikusan megfosztják azon lehetőségtől, hogy a részére CIT-t állítsanak ki, ami a korábbi klubja székhelyétől eltérő tagállamban letelepedett új klubba való átigazolás esetén feltétele az új klub által való leigazolásának, és az azon nemzeti labdarúgó-szövetségnél történő nyilvántartásba vételének, amelyhez ez utóbbi klub tartozik. Következésképpen ebben a helyzetben a szervezett labdarúgásban való részvétel tekintetében minden lehetőségtől megfosztják e játékost, amint az az RSTJ 5. cikkének (1) bekezdéséből és 9. cikkének (1) bekezdéséből következik.

137 Végül minden olyan új klub, amely ilyen játékost szerződtetne le, pusztán e körülménynél fogva, először is, egyetemlegesen felelős azon kártérítés megfizetéséért, amelyre e játékost kötelezték vagy amelyre az kötelezhető, másodszor, vele kapcsolatban az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy arra ösztönözte az említett játékost, hogy szüntesse meg a korábbi klubjával kötött munkaszerződését, harmadszor pedig abban az esetben, ha e szerződés megszüntetésére az említett szerződés szerinti védett időszakban kerül sor, e vélelem alkalmazásából fakadóan, és anélkül, hogy az egyes esetek sajátos körülményeit figyelembe lehetne venni, általános körűen megtiltják számára, hogy két teljes és egymást követő átigazolási időszakban nemzeti vagy nemzetközi szinten új játékosokat igazoljon.

138 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 52–55. pontjában lényegében rámutatott, az RSTJ alapügyben szóban forgó szabályainak együttes értelmezéséből kitűnik egyrészt, hogy e szabályok anyagi jogi szempontból általános jelleggel és drasztikusan korlátozzák azt a versenyt, amely e szabályok hiányában lehetőséget biztosítana arra, hogy egy adott klub által már leszerződtetett játékos leigazolásáért a valamely tagállamban letelepedett valamennyi hivatásos labdarúgóklub álljon szemben a valamely másik tagállamban letelepedett valamennyi hivatásos labdarúgóklubbal, megjegyezve, hogy számszerűleg ezek a játékosok alkotják a már kinevelt vagy nevelés alatt álló játékosok azon többségét, akik egy adott időpontban ilyen határokon átnyúló átigazolás tárgyát képezhetik, még akkor is, ha mindig van bizonyos számú olyan játékos is, akik meghatározott okokból már nem állnak szerződéses jogviszonyban. Márpedig, amint az a jelen ítélet 81. és 129. pontjában megállapításra került, az ilyen játékosok leszerződtetésének lehetősége a verseny alapvető paramétere a klubok közötti hivatásos labdarúgás ágazatában.

139 Ugyanis pusztán az ilyen játékos leigazolása – kivéve, ha a korábbi klub tárgyalásos átigazolás keretében hozzájárulását adja ezen átigazoláshoz – azon kockázatnak teszi ki az új klubot, hogy egyetemlegesen felelőssé válik egy potenciálisan nagyon jelentős összegű kártérítés megfizetéséért. Ezenkívül e kártérítés összege rendkívül előreláthatatlan az új klub számára, tekintettel azon kritériumok jellegére, amelyek alapján azt kiszámítják. Ráadásul mindaddig, amíg az érintett játékos és korábbi klubja között jogvita van folyamatban a köztük fennálló munkaszerződés idő előtti megszüntetése tárgyában, továbbá ily módon mindaddig, amíg az ezen leigazoláshoz kapcsolódó CIT nem kerül kiállításra, e játékos nem vehető nyilvántartásba az új klubnál, és e klub színeiben nem vehet részt a FIFA, a FIFA-ban tagsággal rendelkező nemzeti labdarúgó-szövetségek vagy a FIFA által elismert, UEFA-hoz hasonló kontinentális szövetségek hatáskörébe tartozó versenyeken sem. Végül, e különböző tényezőkön túlmenően az új klub tekintetében fennáll a veszélye annak, hogy abban az esetben, ha a játékos szerződtetésére az e

játékos és a korábbi klubja közötti szerződés szerinti védett időszakban kerül sor, és ezen új klubnak nem sikerül megdöntenie azt a vélelmet, hogy ösztönzően lépett fel a szerződésnek a leigazolás eredményeként történő megszüntetése kapcsán, sportbüntetést alkalmaznak vele szemben. Amint az korábban megállapításra került, ez a sportbüntetés az említett új klub számára annak automatikus jelleggel történő tilalmából áll, hogy két teljes és egymást követő átigazolási időszakban bármilyen más új játékost szerződtessen le. Az említett sportbüntetés a gyakorlatban megakadályozza e klubot abban, hogy valamely mérkőzésen bármilyen más olyan új játékost szerepeltessen, akinek a szerződtetése a szándékában állhat, amely helyzet minden tényleges gyakorlati előnyétől megfosztja az ilyen szerződtetést.

140 Másrészt a klubok közötti, a már leszerződtetett játékosok egyoldalú leigazolásán keresztül megvalósuló határokon átnyúló versenynek és ezáltal a klubok alapvető „erőforrásokhoz” – amit a játékosok jelentenek – való hozzáférésének ezen általános és drasztikus korlátozása földrajzi szempontból az Unió egész területére kiterjed, időbeli szempontból pedig állandó jellegű, mivel minden olyan munkaszerződés teljes időtartamát lefedi, amelyet egy játékos valamely klubbal egymást követően, majd valamely másik klubba történő tárgyalásos átigazolás esetén ez utóbbi klubbal köthet, amint az az RST 13. cikkéből is kitűnik.

141 Valamennyi jellemzőjét figyelembe véve az említett korlátozás így a gyakorlatban biztosítja, hogy minden klub bizonyos vagy szinte bizonyos lehet abban, hogy megtartják saját játékosaikat mindaddig, amíg a velük kötött szerződés vagy szerződések sorozata le nem jár, illetve e határidő lejárta előtt mindaddig, amíg úgy nem döntenek, hogy a játékos által elfogadott felmondás vagy e játékos valamely másik klubba történő tárgyalásos átigazolása keretében, az ez utóbbi klub által fizetendő átigazolási díj ellenében, megválnak az említett játékostól.

142 Másodsorban, ami azt a gazdasági és jogi hátteret illeti, amelybe az RSTJ alapügyben szóban forgó szabályai illeszkednek, mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy figyelemmel azon „termékek” sajátos jellegére, amelyeket gazdasági szempontból a sportversenyek alkotnak, a sportágért felelős szövetségek általános jelleggel fogadhatnak el többek között az e sportágban való versenyek szervezésére, megfelelő lebonyolítására és a sportolók e versenyeken való részvételére vonatkozó szabályokat (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 142. pont; 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 103. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

143 Ami közelebbről a labdarúgás és az e sport gyakorlása révén megvalósuló gazdasági tevékenységeket illeti, a FIFA-hoz hasonló szövetségek jogszerűen köthetik a nemzetközi versenyek szervezését és lebonyolítását olyan közös szabályokhoz, amelyek célja, hogy egy átfogó éves vagy szezonális versenynaptáron belül biztosítsák e versenyek homogenitását és összehangoltságát, és tágabb értelemben véve, hogy megfelelő és hatékony módon elősegítsék az esélyegyenlőségen és az eredményeken alapuló sportversenyek lebonyolítását. Különösen jogszerű, ha az ilyen szövetség ehhez hasonló közös szabályok révén rögzíti azokat a feltételeket, amelyek alapján a hivatásos labdarúgóklubok összeállíthatják az ilyen versenyeken részt vevő csapatokat, valamint azon feltételeket, amelyek között maguk a játékosok részt vehetnek e versenyeken. Végül jogszerű e közös szabályok tényleges tiszteletben tartásának biztosítása olyan szabályok révén, amelyek szankciók kiszabását teszik lehetővé (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 144–146. pont; 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 104. pont).

144 Ebben az összefüggésben, mivel az Unióban a hivatásos labdarúgóversenyek éves vagy szezonális lebonyolítása az e csapatok közötti összecsapásokra és az említett csapatok fokozatos kiesésére épül, és ebből következően alapvetően a sportteljesítményen alapul, ami csak akkor érvényesülhet, ha valamennyi részt vevő csapatot egységes szabályozási és technikai feltételek tiszteletben tartása mellett, ezáltal bizonyos esélyegyenlőség biztosításával állították össze (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 143. pont; 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 105. pont), az olyan szövetség, mint a FIFA, jogszerűen törekedhet arra, hogy bizonyos mértékű stabilitást biztosítson a játékosállomány összetétele tekintetében, amely bázisául szolgál az e klubok által egy adott szezonban szerepeltetett csapatok számára, például azáltal, hogy – amint azt az RSTJ 16. cikke teszi – megtiltja a munkaszerződések szezonon belüli, sőt akár adott év során történő egyoldalú megszüntetését.

145 Ezzel szemben a labdarúgás sajátosságai, és azon piac működésének tényleges feltételei, amelynek a klubok közötti hivatásos labdarúgóversenyek gazdasági szempontból minősülnek, nem vezethetnek annak elfogadásához, hogy az Unió egész területén általános, drasztikus és állandó jelleggel korlátozzanak, sőt akadályozzanak minden arra irányuló lehetőséget, hogy a klubok határokon átnyúló versenyt folytassanak azáltal, hogy valamely másik tagállamban székhellyel rendelkező klub által már leszerződtetett játékosokat vagy az ilyen klubbal fennálló munkaszerződést állítólag alapos ok nélkül megszüntető játékosokat igazoljanak le egyoldalúan. E szabályok ugyanis az agresszív munkaerő-felvételi gyakorlatok megelőzésének ürügyén a klubok közötti, a munkaerő átcsábítását tiltó megállapodásoknak felelnek meg, amelyek lényegében a nemzeti és helyi piacoknak az összes klub javára történő mesterséges elzárásához vezetnek. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a szerződések jogának olyan klasszikus mechanizmusai, mint például a klub kártérítéshez való joga abban az esetben, ha valamelyik játékosa – adott esetben egy másik klub ösztönzésére – megszünteti a szerződését, megsértve ezzel az e szerződésben foglaltakat, elegendőek ahhoz, hogy biztosítsák egyrészt e játékosnak az említett kikötések függvényében való hosszú távú jelenlétét az elsőként említett klub kötelékeiben, másrészt a klubok közötti piac azon szabályoknak megfelelő működését, amelyek lehetővé teszik e klubok számára, hogy a szerződés rendes időtartamának lejártakor vagy – ha a klubok között pénzügyi megállapodás kerül megkötésre – korábban sor kerüljön az említett játékos leszerződtetésére.

146 Végeredményben az ilyen szabályok, még ha azokra úgy is hivatkoznak, mint amelyek a jelentősebb pénzügyi eszközökkel rendelkező klubok által a játékosok átcsábítására irányulóan folytatott gyakorlatok megelőzésére irányulnak, azok a már leszerződtetett játékosok egyoldalú leigazolásának olyan általános, abszolút és állandó tilalmához hasonlíthatók, amely vállalkozások társulása által hozott döntéssel kerül előírásra valamennyi vállalkozás – vagyis a hivatásos labdarúgóklubok – tekintetében, és amely valamennyi munkavállalót – vagyis e játékosokat – sújtja. E szabályok ily módon – az egymás közötti tárgyalásos átigazolások kivételével – rögzítik e források ezen klubok közötti felosztását. Az említett szabályok erre tekintettel nyilvánvalóan korlátozzák a versenyt, amelyet az említett klubok e szabályok hiányában folytathatnának, ami a piac részekre töredezését eredményezi, és ugyanezen klubok javát szolgálja.

147 Ami harmadszor és utolsósorban az alapügyben szóban forgó szabályok által a verseny tekintetében elérni kívánt célt illeti, a fenti megfontolásokból az következik, hogy függetlenül attól a szubjektív szándéktól vagy azon jogszerű céloktól, amelyek az azokat elfogadó jogalanyt motiválhatták, illetve amelyeket ez utóbbi követhetett, e szabályokat úgy kell tekinteni, mint amelyek arra irányulnak, hogy azon játékosok esetének kivételével, akiknek a munkaszerződése jogos indokkal került megszüntetésre vagy amelyet a korábbi klubjukkal való közös megegyezéssel mondtak fel, az ezzel járó jogi, pénzügyi és sportszakmai kockázatokra tekintettel

rendkívül nehézzé válik a hivatásos labdarúgóklubok számára, hogy versenyezzenek egymással az azon alapvető erőforrásokhoz való hozzáférésért, amit a már szerződéses jogviszonyban álló játékosok jelentenek, azáltal, hogy valamely másik klub által már leszerződtetett játékost vagy a munkaszerződését állítólag alapos ok nélkül egyoldalúan megszüntető játékost igazolnak le egyoldalúan, mivel a játékosok ilyen szerződtetésre csak a korábbi klub és az új klub között megvalósult tárgyalásos átigazolás útján kerülhet sor.

148 Így az alapügyben szóban forgó szabályok tartalmának, az e szabályok hátterét képező gazdasági és jogi összefüggéseknek, valamint az általuk elérni kívánt objektív céloknak a vizsgálatából kitűnik, hogy e szabályok jellegüknél fogva jelentős károssági fokot mutatnak azon verseny tekintetében, amelyet a hivatásos labdarúgóklubok egymással folytathatnak, azáltal, hogy valamely másik klub által már leszerződtetett játékost vagy a munkaszerződését állítólag alapos ok nélkül megszüntető játékost igazolnak le egyoldalúan, tehát azáltal, hogy megpróbálnak hozzáférni a sikereikhez elengedhetetlen „erőforrásokhoz”, amelyet e magasan képzett játékosok jelentenek. E körülmények között úgy kell tekinteni, hogy e szabályok célja az említett versenynek az Unió egész területén való korlátozása, sőt megakadályozása. Következésképpen annak hatásait nem szükséges megvizsgálni.

e) Annak lehetőségéről, hogy bizonyos konkrét magatartásokat úgy tekintsenek, hogy azok nem tartoznak az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének hatálya alá

149 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy nem tartozik szükségszerűen az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom hatálya alá minden olyan, vállalkozások közötti megállapodás vagy vállalkozások társulásának döntése, amely korlátozza az e megállapodásban részes vagy e döntés tiszteletben tartásának alávetett vállalkozások cselekvési szabadságát. Ugyanis azon gazdasági és jogi háttér vizsgálata, amelybe e megállapodások és határozatok közül néhány illeszkedik, először is annak megállapításához vezethet, hogy azokat egy vagy több olyan jogszerű közérdekű cél indokolja, amelyek önmagukban véve nem versenyellenesek, másodszor, hogy azon konkrét eszközök, amelyeket e célkitűzések eléréséhez igénybe vesznek, ennek érdekében ténylegesen szükségesek, harmadszor pedig, hogy még ha bebizonyosodik is, hogy ezen eszközök velejárója, hogy – legalábbis potenciálisan – korlátozzák vagy torzítják a versenyt, ez a benne rejlő hatás nem haladja meg a szükséges mértéket, különösen nem úgy, hogy az a verseny megszüntetését eredményezi (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 183. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. január 25-i Em akaunt BG ítélet, C-438/22, EU:C:2024:71, 30. pont).

150 Ugyanakkor nem alkalmazható ezen ítélkezési gyakorlat olyan magatartások esetén, amelyek távolról sem csak azzal a bennük rejlő „hatással” járnak, hogy bizonyos vállalkozások cselekvési szabadságának korlátozásával – legalábbis potenciálisan – szűkítik a versenyt, hanem e verseny tekintetében olyan károssági fokot mutatnak, amely igazolja annak megállapítását, hogy e magatartások „célja” akár a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása is lehet (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 186. pont; 2024. január 25-i Em akaunt BG ítélet, C-438/22, EU:C:2024:71, 32. pont). E magatartások verseny tekintetében fennálló károssági foka, tehát az a közvetlen vagy közvetett kár, amelyet e magatartások a különböző érintett ágazatokban vagy piacokon a felhasználóknak és a közbenső vagy végső fogyasztóknak okozhatnak, túl jelentős ahhoz, hogy azokat igazoltnak és arányosnak lehessen tekinteni.

151 Ami tehát a verseny megakadályozására, korlátozására vagy torzítására irányuló magatartásokat illeti, azok kizárólag az EUMSZ 101. cikk (3) bekezdése alapján részesülhetnek az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom alóli mentességben, feltéve hogy e szabályok tekintetében az e rendelkezésben előírt valamennyi feltétel teljesül (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 187. pont; 2024. január 25-i Em akaunt BG ítélet, C-438/22, EU:C:2024:71, 33. pont).

152 A jelen ügyben a jelen ítélet 134–148. pontjában szereplő megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy az ezen ítélet 149. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat az alapügyben szóban forgóhoz hasonló szabályok fennállása esetén nem alkalmazható.

2. Az EUMSZ 101. cikk (3) bekezdéséről

153 Magából az EUMSZ 101. cikk (3) bekezdésének szövegéből következik, hogy mentességben részesülhet minden olyan megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy összehangolt magatartás, amely versenyellenes célja vagy hatása miatt az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésével ellentétesnek bizonyul, amennyiben annak tekintetében az e célból előírt valamennyi feltétel teljesül, megjegyezve, hogy e feltételek szigorúbbak a jelen ítélet 149. pontjában említett feltételeknél (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 189. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

154 Az EUMSZ 101. cikk (3) bekezdésének megfelelően e mentesség adott esetben négy együttes feltételnek van alárendelve. Először is, kellő valószínűséggel megállapítást kell nyernie, hogy a szóban forgó megállapodás, vállalkozások társulása által hozott döntés vagy összehangolt magatartás hatékonyságjavulást tesz lehetővé azáltal, hogy hozzájárul az érintett áruk vagy szolgáltatások termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához. Másodszor ugyanilyen szinten bizonyítani kell, hogy az e hatékonyságjavulásból származó előnyből méltányos részesedést biztosítanak a felhasználóknak. Harmadszor, a szóban forgó megállapodás, döntés vagy gyakorlat nem róhat a részt vevő vállalkozásokra olyan korlátozásokat, amelyek nem nélkülözhetetlenek az ilyen hatékonyságjavulás eléréséhez. Negyedszer, e megállapodás, döntés vagy gyakorlat nem teheti lehetővé a részt vevő vállalkozások számára, hogy az érintett áruk vagy szolgáltatások jelentős része tekintetében teljesen megszüntessék a hatékony versenyt (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 190. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

155 E négy együttes feltétel valamelyikének nem teljesülése elegendő annak kizárásához, hogy a szóban forgó magatartás az EUMSZ 101. cikk (3) bekezdésében előírt mentességben részesülhessen (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 208. pont).

156 Ami a szóban forgó magatartás nélkülözhetetlen vagy szükséges jellegére vonatkozó harmadik feltételt illeti, az magában foglalja e magatartás és a ténylegesen elképzelhető alternatív intézkedések hatásának értékelését és összehasonlítását annak meghatározása érdekében, hogy az említett magatartástól várt hatékonyságjavulás elérhető-e a versenyt kevésbé korlátozó intézkedésekkel is. Ezzel szemben az nem vezethet az ilyen magatartás és az ilyen alternatív intézkedések közötti, célszerűség alapján történő választáshoz abban az esetben, ha ez utóbbiak nem tűnnek kevésbé versenykorlátozónak (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 197. pont).

157 Annak megállapítása érdekében, hogy a jelen ügyben teljesült-e ezen harmadik feltétel, a kérdést előterjesztő bíróságnak figyelembe kell vennie egyrészt a jelen ítélet 105–112. pontjában hivatkozott azon körülményt, hogy az RSTJ alapügyben szóban forgó szabályait olyan elemek együttes alkalmazása jellemzi, amelyek jelentős számban diszkrecionális és/vagy aránytalan jellegűek. Ezenkívül figyelembe kell vennie az ezen ítélet 138–140., 145. és 146. pontjában hivatkozott azon körülményt, hogy e szabályok azon határokon átnyúló verseny általános, drasztikus és állandó korlátozását írják elő, amelyet a hivatásos labdarúgóklubok a magasan képzett játékosok egyoldalú leszerződtetése révén egymással folytathatnak. E két körülmény ugyanis önmagában véve *prima facie* kizárja, hogy az említett szabályokat úgy lehessen tekinteni, mint amelyek elengedhetetlenek vagy szükségesek a hatékonyságjavulás lehetővé tételéhez, még akkor sem, ha e hatékonyságjavulás megállapításra került.

3. Végkövetkeztetés

158 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre az EUMSZ 101. cikk értelmezésére vonatkozó részében azt a választ kell adni, hogy e cikket úgy kell értelmezni, hogy a többek között a labdarúgás világszintű szabályozásáért, szervezéséért és ellenőrzéséért felelős magánjogi társadalmi szervezet által elfogadott azon szabályok, amelyek előírják:

– először is, hogy azon hivatásos játékos, aki egy munkaszerződés szerződő fele, és akinek e munkaszerződés alapos ok nélküli megszüntetését róják fel, és azon új klub, amely e szerződés megszüntetését követően őt leszerződteti, egyetemlegesen felelnek az e játékost foglalkoztató korábbi klubnak járó azon kártérítés megfizetéséért, amelyet olyan kritériumok alapján kell meghatározni, amelyek olykor pontatlanok vagy diszkrecionálisak, olykor nem állnak objektív kapcsolatban az érintett munkaviszonnyal, olykor pedig aránytalanok;

– másodszor, hogy abban az esetben, ha a hivatásos játékos szerződtetésére a megszüntetett munkaszerződés alapján védett időszakban kerül sor, az új klubot olyan sportbüntetéssel sújtják, amely azzal jár, hogy meghatározott időre megtiltják számára új játékosok szerződtetését, kivéve ha bizonyítja, hogy nem ösztönözte e játékost ezen szerződés megszüntetésére, és

– harmadszor, hogy a szerződés megszüntetéséhez kapcsolódó jogvita fennállása akadályát képezi annak, hogy azon nemzeti labdarúgó-szövetség, amelynek a korábbi klub a tagja, kiállítsa a játékos számára az új klubnál történő nyilvántartásba vételéhez szükséges CIT-t, ami azzal a következménnyel jár, hogy e játékos ezen új klub színeiben nem vehet részt labdarúgóversenyeken,

vállalkozások társulása által hozott olyan döntésnek minősülnek, amelyet e cikk (1) bekezdése tilt, és amely csak akkor részesülhet az említett cikk (3) bekezdése szerinti mentességben, ha hitelt érdemlő érvek és bizonyítékok alapján bizonyítást nyer, hogy az e célból megkövetelt valamennyi feltétel teljesül.

A költségekről

159 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) Az EUMSZ 45. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétesek a többek között a labdarúgás világszintű szabályozásáért, szervezéséért és ellenőrzéséért felelős magánjogi társadalmi szervezet által elfogadott azon szabályok, amelyek előírják:

– először is, hogy azon hivatásos játékos, aki egy munkaszerződés szerződő fele, és akinek e munkaszerződés alapos ok nélküli megszüntetését róják fel, és azon új klub, amely e szerződés megszüntetését követően őt leszerződteti, egyetemlegesen felelnek az e játékost foglalkoztató korábbi klubnak járó azon kártérítés megfizetéséért, amelyet olyan kritériumok alapján kell meghatározni, amelyek olykor pontatlanok vagy diszkrecionálisak, olykor nem állnak objektív kapcsolatban az érintett munkaviszonnyal, olykor pedig aránytalanok;

– másodszor, hogy abban az esetben, ha a hivatásos játékos szerződtetésére a megszüntetett munkaszerződés alapján védett időszakban kerül sor, az új klubot olyan sportbüntetéssel sújtják, amely azzal jár, hogy meghatározott időre megtiltják számára új játékosok szerződtetését, kivéve ha bizonyítja, hogy nem ösztönözte e játékost ezen szerződés megszüntetésére, és

– harmadszor, hogy a szerződés megszüntetéséhez kapcsolódó jogvita fennállása akadályát képezi annak, hogy azon nemzeti labdarúgó-szövetség, amelynek a korábbi klub a tagja, kiállítsa a játékos számára az új klubnál történő nyilvántartásba vételéhez szükséges átigazolásról szóló nemzetközi tanúsítványt, ami azzal a következménnyel jár, hogy e játékos ezen új klub színeiben nem vehet részt labdarúgóversenyeken,

kivéve, ha bizonyítást nyer, hogy e szabályok, ahogyan azokat az Európai Unió területén történő értelmezik és alkalmazzák, azáltal, hogy a hivatásos labdarúgóklubok személyi állományában bizonyos fokú stabilitást tartanak fenn, nem lépik túl a klubok közötti labdarúgóversenyek szabályosságának biztosítására irányuló cél eléréséhez szükséges mértéket.

2) Az EUMSZ 101. cikket úgy kell értelmezni, hogy az ilyen szabályok vállalkozások társulása által hozott olyan döntésnek minősülnek, amelyet e cikk (1) bekezdése tilt, és amely csak akkor részesülhet az említett cikk (3) bekezdése szerinti mentességben, ha hitelt érdemlő érvek és bizonyítékok alapján bizonyítást nyer, hogy az e célból megkövetelt valamennyi feltétel teljesül.

Aláírások